

2010 lapkričio 17

Nr. 21 / 357

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI	
APIE ŠVENTĄJĄ ELZBIETĄ VENGRE	2
APIE BRIGITĄ ŠVEDE	3

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	5
LKMA seminare svarstyti katalikų akademinio veikimo uždaviniai	7
Europos lietuvių dvasininkų suvažiavimas	8
Pašvęstojo gyvenimo kongresas	9
Rusijoje pagerbtas Vilniaus arkivyskupas Mečislovas Reinys	10
Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena	11
Konferencija „Benedikto XVI enciklikos <i>Caritas in veritate</i> aktualumas šiandien“	12
Paminėtas Motinos Teresės gimimo jubiliejus	13
Kun. Pranciškaus Masilionio SJ mirties 30-ųjų metinių minėjimas	14
Mirė vyskupas emeritas Romualdas Krikščiūnas (1930–2010)	15
Mirė kun. prof. Jonas Juraitis (1926–2010)	16
Mirė monsinjoras Eduardas Simaška (1909–2010)	17
Mirė kun. jubiliatas Jonas Pakalniškis (1923–2010)	18

Homilijos

BUDRUS LAUKIMAS	
I advento sekmadienis (A)	20
DANGAUS VILTIS	
II advento sekmadienis (A)	21

Bažnyčia pasaulyje

Benedikto XVI kelionė į Ispaniją	22
----------------------------------	----

Benediktas XVI

Apie šventąją Elzbietą Vengrę

2010 m. spalio 20 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pakalbėti apie vieną didžiausią susižavėjimą kėlusią viduramžių moterį; tai – šventoji Elzbieta Vengrė, taip pat vadinama Elzbieta Tiuringiete.

Ji gimė 1207 m., dėl gimimo vietos istorikai nesutaria. Jos tėvas buvo Andriejus II, turtingas ir galingas Vengrijos karalius, kuris politiniams ryšiams sutvirtinti vedė vokiečių grafiene Gertrūdą iš Andechso-Meranijos, šventosios Jadvygos, Silezijos hercogo žmonos, seserį. Elzbieta tik pirmuosius ketverius savo vaikystės metus praleido Vengrijos karaliaus dvare kartu su savo seserimi ir trimis broliais. Ji mėgo žaidimus, muziką ir šokį, sąžiningai sukalbėdavo maldas ir jau tada rodė ypatingą dėmesį vargšams, kuriems padėdavo geru žodžiu ar meilės kupinu gestu.

Jos laiminga vaikystė truko neilgai: iš tolimos Tiuringijos atvykę riteriai nugabeno ją į jos naują buveinę Vidurio Vokietijoje. Pagal ano meto papročius, Elzbieta tėvas pasiekė, kad ji taptų Tiuringijos landgrafiene. Šio regiono landgrafas, arba hercogas, XIII a. pradžioje buvo vienas turtingiausių ir įtakingiausių Europos suverenų, o jo pilis – prabangos ir kultūros centras. Tačiau šventės ir regima garbė dangstė nuolatos tarp savęs kariaujančių ir su karaliaus bei imperatoriaus valdžia nesutariančių feodalų ambicijas. Tokiomis aplinkybėmis landgrafas Hermanas labai mielai pritarė savo sūnaus Liudviko sužadėtuviams su Vengrijos princese. Elzbieta išvyko iš tėvynės su turtingu kraičiu ir didele palyda, kurią sudarė jos asmeninės dvaro damos, dvi iš jų liko Elzbietai ištikimos draugės ligi galo. Kaip tik iš jų turime vertingos informacijos apie šventosios vaikystę ir gyvenimą.

Po ilgos kelionės Elzbieta pasiekė Eizenachą ir pakilo į Vartburgo tvirtovę, masyvią pilį virš miesto. Čia buvo atšvęstos Liudviko ir Elzbietai sužadėtuvių. Vėlesniais metais Liudvikas mokėsi riterio manierų, o Elzbieta ir jos palyda studijavo vokiečių, prancūzų, lotynų kalbas, muziką, literatūrą ir siuvinėjimą. Nors sužadėtuvių buvo sudarytos dėl politinių motyvų, tarp abiejų jaunuolių gimė nuoširdi meilė, gaivinama tikėjimo ir troškimo vykdyti Dievo valią. Tėvui mirus, aštuoniolikmetis Liudvikas pradėjo valdyti Tiuringiją. Tačiau Elzbieta tapo griežtos kritikos objektu, nes jos elgsena

neatitiko dvaro gyvenimo. Vestuvių pokylis buvo neištaigingas, dalis tam skirtų lėšų paaukota vargšams. Būdama labai jautri, Elzbieta išvėlgė prieštaravimų tarp išpažįstamo tikėjimo ir krikščioniškosios praktikos. Ji nedarė jokių kompromisų. Kartą per Marijos Ėmimo į dangų šventę, išengusi į bažnyčią, nusiėmė karūną, padėjo ją prieš kryžių ir likos parpuolusi veidu žemyn. Kai anyta ją dėl to subarė, ji atsakė: „Kaip aš, varganas kūrinys, galiu likti su žemiškosios garbės karūna žvelgdama į savo karalių Jėzų Kristų, karūnuotą erškėčių vainiku?“ Kaip Dievo atžvilgiu, lygiai taip ji elgdavosi ir pavaldinių atžvilgiu. Tarp *Keturių tarnaičių ištarų* aptinkame ir tokį liudijimą: „Ji nepradėjo valgyti, kol neįsitikindavo, kad tai, ką valgo, yra jos sutuoktinio nuosavybė ir teisėtos gėrybės. Ji visada laikėsi atokiai nuo visko, kas neteisėtai įgyta, ir stengdavosi atlyginti patyrusiems smurtą“ (25 ir 37). Tai tikras pavyzdys visiems vadovams: valdžia kiekvienu lygmeniu vykdytina kaip tarnystė teisingumui ir meilei, nuolatos ieškant bendrojo gėrio.

Elzbieta uoliai praktikavo gailėstingumo darbus: kiekvienam, pasibeldusiam į jos vartus, duodavo pavalyti ir atsigerti, aprengdavo nuogus, sumokėdavo skolas, rūpindavosi ligoniais ir palaidodavo mirusiuosius. Dažnai, palikusi pilį, su tarnaitėmis leisdavosi į vargšų namus, nešdama jiems duonos, mėsos, miltų ir kitų maisto produktų. Ji asmeniškai dalydavo maistą ir rūpestingai kontroliuodavo vargšų drabužius ir sandėlius. Apie tokį elgesį sužinojęs jos vyras ne tik nesupyko, bet ir kaltintojams atkirto: „Kol ji neparduoda mano pilies, aš laimingas!“ Šiame kontekste dera ir duonos virtimo rožėmis stebuklas: kartą gatve einanti ir prijuostėje vargšams duonos nešanti Elzbieta sutiko savo vyrą, kuris pasiteiravo, ką ji nešanti. Ji praskleidė prijuostę, o ten vietoje duonos pasirodė nuostabios rožės. Šį artimo meilės simbolį dažnai galima išvysti šv. Elzbietai atvaizduose.

Santuoka buvo nepaprastai laiminga: Elzbieta padėjo vyrui savo žmogiškąsias savybes patobulinti iki antgamtinio lygio, o šis savo ruožtu skatino žmoną būti dosnią vargšams ir praktikuoti savo religiją. Liudvikas, vis labiau žavėjęsis žmonos tikėjimu, apie jos dėmesingumą vargšams kartą pasakė: „Brančioji Elzbieta, tas, kurį tu numazgojai, pamaitinai ir kuriuo pasirūpinai, yra Kristus.“ Tai aiškiai rodo, kad tikėjimas ir meilė Dievui bei artimui stiprina šeimos gyvenimą ir gilina santuokinę vienybę.

Jaunąją porą dvasiškai rėmė pranciškoniai, nuo 1222 m. paplitę Tiuringijoje. Iš jų savo dvasiniu vadovu Elzbieta pasirinko vienuolį Riudigerį. Išgirdusi apie jauno ir turtingo prekybininko Pranciškaus Asyžiečio atsivertimą,

šventoji Elzbieta dar labiau užsidedė troškimu žengti krikščioniškuoju keliu. Nuo tos akimirkos ji pasiryžo ryžtingiau sekti paskui neturtingą ir nukryžiuotą Kristų, kurį ji išvelgdavo vargšuose. Net ir gimus sūnui, po kurio susilaukė dar dviejų dukterų, mūsų šventoji niekada neapleido artimo meilės darbų. Padėjo pranciškonams Halberštate pastatyti vienuolyną, kurio abatu tapo brolis Riudigeris. Tada dvasinį vadovavimą Elzbietai perėmė Konradas Marburgietis.

Sunkus išbandymas jai buvo atsisveikinimas su vyru 1227 m. birželio pabaigoje, kai Liudvikas IV prisijungė prie Fridricho II Kryžiaus žygio, primindamas sutuoktinei, kad tokia yra Tiuringijos suverenų tradicija. Elzbieta atsakė: „Nesirūpink. Aš visą save atidaviau Dievui, o dabar turiu atiduoti ir tave.“ Karių gretas retino drugys, susirgo ir Liudvikas. Dar neįlipęs į laivą, jis 1227 m. rugsėjį mirė Otrante, būdamas 27 metų. Gavusi žinią apie vyro mirtį, Elzbieta labai sielvartavo, kuriam laikui pasitraukė į vienumą. Tačiau vėliau, sustiprinta maldos ir paguosta vilties vėl išvysti savo vyrą danguje, ji ėmėsi karalystės reikalų. Bet jos laukė dar vienas išbandymas: Tiuringiją užėmė ir teisėtu Liudviko paveldėtoju pasiskelbė jos svainis, Elzbietai pareiškęs, jog ji tesanti pamaldi moteris, negebanti valdyti. Jaunoji našlė, su trimis vaikais išvaryta iš Vartburgo, leidosi į kelią ieškoti prieglobsčio. Su ja liko tik dvi iš jos tarnaičių. Jos ją lydėjo ir tris vaikus patikėjo Liudviko draugams. Tad Elzbieta keliavo iš kaimo į kaimą, dirbdavo, kur būdavo priimta, padėdavo ligoniams, siūdavo ir virėdavo. Šiame kryžiaus kelyje ją palaikė gilus tikėjimas, kantrumas ir atsidavimas Dievui. Giminaičiai, likę jai ištikimi ir laikę naująjį Tiuringijos karalių neteisėtu, padėjo jai atgauti gerą vardą. 1228 m. pradžioje Elzbieta sulaukė atitinkamų pajamų ir galėjo sugrįžti į šeimos pilį Marburge, kur gyveno ir jos dvasinis vadovas brolis Konradas. Būtent jis popiežiui Grigaliui IX pranešė štai ką: „1228 m. Didįjį penktadienį ji uždėjo savo rankas ant koplyčios altoriaus Eizenacho mieste, kur ją priėmė broliai, ir kelių brolių bei giminaičių akivaizdoje išsižadėjo savo valios bei pasaulio tuštybių. Ji norėjo atsisakyti ir viso turto, tačiau nuo to ją pavyko atkalbėti motyvuojant meile vargšams. Netrukus ji pastatė ligoninę, priimdavo ligonius bei neįgaliuosius ir savo virtuve tarnavo vargingiausiems bei vienišiausiems iš jų. Mano atkalbinėjama ir nuo šių dalykų, Elzbieta atsakė, kad rūpinimasis vargšais jai yra ypatinga nuolankumo malonė“ (*Epistula magistri Conradi*, 14–17).

Tokioje ištaroje galime išvelgti tikrą mistinį patyrimą, panašų į šventojo Pranciškaus: Asyžiaus neturtėlis savo testamente pareiškė, jog tarnauti raupsuotiesiems iš pradžių yra kartu, tačiau paskui pasidaro saldu ir sielai, ir kūnui (*Testamentum*, 1–3). Paskutinius gyve-

nimo metus Elzbieta praleido savo pačios įsteigtoje ligoninėje, tarnavo vargšams ir budėdavo prie mirštančiųjų lovos. Ji visada trokšdavo atlikti pačius prasčiausius ir atgrasiausius darbus. Ji tapo tuo, ką šiaudien vadiname Dievui pašvęstą moterimi pasaulyje (*soror in saeculo*), ir su savo draugėmis subūrė religinę bendruomenę, dėvinčią pilkus abitus. Ji neatsitiktinai yra Šventojo Pranciškaus regulinio trečiojo ordino ir Pasauliečių pranciškonų ordino globėja.

1231 m. lapkritį Elzbieta pradėjo smarkiai karščiuoti. Pasklidus žiniai apie Elzbietos ligą, jos aplankyti suplūdo daugybė žmonių. Po dešimties dienų ji užvėrė visas duris, kad viena pabūtų su Dievu. Lapkričio 17-osios naktį saldžiai užmigo Viešpatyje. Jos šventumo liudijimų gausėjo, ir, praslinkus ketveriems metams nuo jos mirties, popiežius Grigalius IX paskelbė ją šventąja. Tais pačiais metais buvo pašventinta Marburge jos garbei pastatyta graži bažnyčia.

Brangūs broliai ir seserys, šv. Elzbietos asmenybė mums rodo, kad tikėjimas ir draugystė su Kristumi gimdo teisingumą, visų lygybės, kitų teisių jausmą ir meilę, artimo meilę. Iš artimo meilės tada išauga viltis, tikrumas, kad esame mylimi Kristaus ir kad mūsų laukia Kristaus meilė. Ir tik per tai pasidarome gebantys sekti Kristumi, išvelgti jį kituose. Šventoji Elzbieta kviečia mus atrasti ir pamilti Kristų, kad turėtume tikėjimą ir atrastume tikrąjį teisingumą ir meilę, taip pat džiaugsmą, jog vieną dieną panirsime į dieviškąją meilę, į amžinybės kartu su Dievu džiaugsmą. Dėkoju.

Apie Brigitą Švedę

2010 m. spalio 27 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Jaudinančioje Didžiojo 2000-ųjų metų jubiliejaus vigilijoje garbingasis Dievo tarnas Jonas Paulius II šventąją Brigitą Švedę paskelbė Europos globėja. Šį ryt norėčiau supažindinti su šios šventosios asmenybe, jos žinia ir priežastimis, dėl kurių ji ir šiaudien daug ko gali pamokyti Bažnyčią ir pasaulį.

Šventosios Brigitos gyvenimą pažįstame labai gerai, nes jos dvasios tėvai parašė jos biografiją, kad po Brigitos mirties 1373 m. iškart būtų galima pradėti kanonizacijos procesą. Brigita buvo gimusi prieš septyniasdešimt metų, 1303-iaisiais, Finsteryje, Švedijoje, Šiaurės Europos tautoje, kuri prieš tris šimtmečius priėmė

krikščionių tikėjimą su tokiu pačiu užsidegimu, su koku šventoji perėmė jį iš savo tėvų, labai pamaldžių žmonių, priklausiusių kilmingai šeimai, artimai karaliaus dvarui.

Šios šventosios gyvenime galime išskirti du etapus.

Pirmasis apibūdinamas kaip sėkmingai ištekėjusios moters būvis. Jos sutuoktinis, vardu Ulfas, buvo Švedijos karalystės vienos svarbios apygardos gubernatorius. Santuoka truko dvidešimt aštuonerius metus iki Ulfo mirties. Joje gimė aštuoni vaikai, iš kurių antrą gimė Karina (Kotryna) irgi gerbiama kaip šventoji. Tai iškalbingai liudija Brigitos pastangas auklėti savo vaikus. Apskritai jos pedagoginė išmintis taip vertinta, kad Švedijos karalius Magnusas kurį laiką buvo ją iškviėtes į dvarą, jog pamokytų švedų kultūros jo jauną sutuoktinę Bjanką Namurietę.

Brigita, dvasiškai vadovaujama mokyto vienuolio, įvesdinusio ją į Šventojo Rašto studijas, darė tokią teigiamą įtaką savo šeimai, kad ji tapo tikra „namų Bažnyčia“. Kartu su vyru priėmė pranciškonų tretininkų regulą. Dosniai praktikavo meilės darbus stokojančiųjų atžvilgiu, be kita ko, įsteigė ligoninę. Greta savo žmonos Ulfas mokėsi tobulinti savo charakterį ir daryti pažangą krikščioniškojo gyvenimo kelyje. Grižę iš ilgos piligriminės kelionės į Santjagą de Kompostelą, kur 1341 m. leidosi kartu su kitais šeimos nariais, sutuoktinai subrandino mintį gyventi susilaukiant. Netrukus Ulfas užbaigė savo žemiškąjį gyvenimą vienuolyne, į kurį pasitraukė, ramybėje.

Pirmasis šv. Brigitos gyvenimo etapas padeda mums geriau įvertinti, ką šiandien galime apibrėžti kaip autentišką „santuokinį dvasingumą“: palaikomi Santuokos sakramento malonės, šventumo keliu sutuoktiniai krikščionys gali žengti kartu. Kaip Brigitos ir Ulfo atveju, neretai sutuoktinį tikėjimo keliu savo religiniu jautrumu, švelnumu ir romumu nukreipia moteris. Turiu prieš akis daugybę moterų, ir šiandien savo šeimose kasdien skleidžiančių tikrojo krikščioniškojo gyvenimo šviesą. Viešpaties Dvasia ir šiandien gali paskatinti sutuoktinius krikščionis gyventi šventai, rodant pasauliui, kokia graži yra santuoka, besiremianti Evangelijos vertybėmis – meile, švelnumu, abipuse pagalba, vaisingumu ir vaikų auklėjimu, atvirumu pasauliui ir solidarumu su juo, dalyvavimu Bažnyčios gyvenime.

Brigitai tapus našle, prasidėjo antras jos gyvenimo etapas. Ji atmetė antros santuokos galimybę, kad malda, atgaila ir artimo meilės darbais galėtų pagilinti vienybę su Viešpačiu. Tad ji gali būti sektinas pavyzdys ir naš-

lėms krikščionėms. Mirus vyrui, Brigita, išdalijusi visus turtus vargšams, įstojo į Alvastros cistersų vienuolyną, tačiau vienuoliškųjų įžadų nedavė. Čia prasidėjo ligi gyvenimo pabaigos ją lydėję dieviškieji apreiškimai. Juos Brigita padiktuodavo savo sekretorėms ir nuodėmklausiams, kurie, išvertę iš švedų kalbos į lotynų, surinko juos į aštuonių tomų veikalą, pavadintą *Revelationes* („Apreiškimai“). Šiuos tomus dar papildė knyga *Revelationes extravagantes* („Ypatingieji apreiškimai“).

Šv. Brigitos patirtų apreiškimų turinys ir stilius įvairialypiai. Kartais apreiškimai perteikiami dialogų tarp dieviškųjų Asmenų, Mergelės, šventųjų ir net demonų pavidalu; dialogais, kuriuose dalyvauja ir šv. Brigita. Kartais pasakojamas tam tikras regėjimas, dar kitoje vietoje pranešama, ką jai apie savo Sūnaus gyvenimą ir slėpinius apreiškė Mergelė Marija. Šv. Brigitos patirtų apreiškimų, kartais keliančių abejonių, vertę savo laiške *Spes aedificandi* patikslino garbingasis Jonas Paulius II: „Pripažindama Brigitos šventumą, Bažnyčia apskritai pritarė jos vidinės patirties autentiškumui, nors ir nepaskelbė jokios ištaros dėl pavienių apreiškimų“ (5).

Iš tiesų, skaitydami šiuos apreiškimus, aptiksime daug svarbių temų. Pavyzdžiui, dažnai labai smulkmeniškai ir realistiškai aprašinėjama Kristaus kančia, kuriai Brigita rodė ypatingą pagarbą, nes kontempliuodama išvelgdavo joje begalinę Dievo meilę žmonėms. Iš su ja kalbančio Viešpaties lūpų ji išgirsta šiuos jaudinančius žodžius: „O manieji draugai, taip švelniai myliu savo avis, kad aš, jei būtų įmanoma, dėl kiekvienos iš jų dar daug kartų mirčiau ta pačia mirtimi, kurią iškentėjau dėl visų atpirkimo“ (*Revelationes*, I knyga, 59 sk.). Dažnai tarp apreiškimų pasikartoja ir Marijos skausmingos motinystės, per kurią ji tapo gailingumo tarpininke ir motina, tema.

Brigita suvokė, kad yra Viešpaties meilės ypatingos dovanos gavėja: „Mano dukterie, – rašoma „Apreiškimų“ pirmojoje knygoje, – išsirinkau ir myliu tave iš visos širdies... daugiau už viską pasaulyje“ (1 skyrius). Apskritai Brigita gerai suvokė ir buvo tvirtai įsitikinusi, kad kiekviena charizma skirta statydinti Bažnyčią. Kaip tik dėl to nemažai jos apreiškimų pateikiami kaip griežti įspėjimai jos meto tikintiesiems, įskaitant religinę ir politinę valdžią, kurią ji ragino nuosekliai gyventi krikščioniškai, tačiau visa tai darė pagarbiai ir likdama visiškai ištikima Bažnyčios mokymui, pirmiausia apaštalo Petro įpėdiniui.

1349 m. šv. Brigita visam laikui paliko Švediją ir leidosi į piligriminę kelionę Romon. Ji troško ne tik dalyvauti šventųjų 1350-ųjų metų Jubiliejuje, bet ir gauti popiežiškąjį vienuoliškojo Šventojo Atpirkejo ordino, kurį

sudarytų abatės vadovaujami vyrai ir moterys vienuoliai, regulos patvirtinimą. Tas neturėtų stebinti: viduramžiais egzistavo daug vienuolijų, turinčių vyriškąją ir moteriškąją atšakas, bet besilaikančių tos pačios regulos ir pavaldžių abatei. Didžiojoje krikščionybės tradicijoje moteriai iš tikro buvo pripažįstamas jos tikrasis kilnumas ir, turint prieš akis Marijos, apaštalų karalienės, pavyzdį, vieta Bažnyčioje, kuri, nors ir nesutampa su išsventinamąja kunigyste, yra tiek pat svarbi dvasiškai ugdant bendruomenę. Be to, šiandiniame pasaulyje labai svarbus pašvęstųjų vyrų ir moterų bendradarbiavimas, visada atsižvelgiant į jų savitus pašaukimus.

Lydimą dukters Karinos, Brigita Romoje intensyviai apaštalavo ir meldėsi. Iš Romos surengė piligriminę kelionę po įvairias Italijos šventoves, pirmiausia į Asyžių, šv. Pranciškaus, kurį šv. Brigita labai gerbė, gimtinę. 1371 m. pagaliau išsipildė jos didžiausias troškimas: lydima grupės savo dvasinių vaikų, kuriuos vadino „Dievo draugais“, ji leidosi į Šventąją Žemę.

Tuo laikmečiu popiežiai gyvendavo Avinjone, toli nuo Romos. Susirūpinusi Brigita akino juos grįžti į Petro sostą amžinajame mieste.

Brigita mirė 1373 m., prieš popiežiui Grigaliui XI galutinai grįžtant į Romą. Laikiniai buvo palaidota Romos Šv. Lauryno bažnyčioje Panispernoje, tačiau 1374 m. jos vaikai Birgeris ir Karina jos palaikus pargabeno į tėvynę, į Vadstenos vienuolyną, šv. Brigitos įsteigto ir netrukus smarkiai išsiplėtusio vienuolių ordino vienuolyną. 1391 m. popiežius Bonifacas IX ją iškilmingai paskelbė šventąja.

Brigitos šventumas, paženklintas daugybės dovanų ir patirčių, kurias norėjau priminti šiais trumpais biografiniiais-dvasiniais apmatais, daro ją iškilia Europos istorijos asmenybe. Savo skandinaviška kilme šventoji Brigita liudija, kad krikščionybė giliai persunkė visų šio žemyno tautų gyvenimą. Skelbdamas ją Europos globėja, popiežius Jonas Paulius II linkėjo, kad šventoji Brigita – gyvenusi XIV a., kai Vakarų krikščionija dar nebuvo suskilusi, – veiksmingai užtartų pas Dievą, jog jis taip laukiama malone atkurtų krikščionių vienybę. Dėl tos pačios priežasties, kuri man taip rūpi, ir kad Europa vis geriau išmuktų semtis jėgų iš savo krikščioniškųjų šaknų, šaukimės, brangūs broliai ir seserys, galingo šventosios Brigitos Švedės, ištikimos Dievo mokinės ir Europos globėjos, užtarimo. Dėkoju už dėmesį.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Spalio 26–28 d. Liškiavoje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, G. Grušas, J. Kauneckas, J. Matulaitis, R. Norvila, J. Ivanauskas, J. Tunaitis, J. Žemaitis. Posėdyje taip pat dalyvavo apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi, kuris pasveikino visus posėdžio dalyvius linkėdamas produktyvaus ir sėkmingo darbo.

Posėdžio metu ganytojai aptarė šią dieną bažnyčiose sudaromų santuokų padėtį. Vyskupai dar kartą primena, kad norintiems bažnyčioje švęsti Santuokos sakramentą privalu kreiptis į vieno iš sužadėtinų parapijos kleboną ne mažiau kaip prieš tris mėnesius iki numatomos santuokos datos. Norintieji švęsti santuoką ne parapijos bažnyčioje privalo gauti vietos parapijos klebono leidimą tuoktis už parapijos ribų. Sužadėtiniai turi išklausti pasirengimo kursus, kurie vyksta vyskupijų šeimos centruose, parapijose, dekanatų centruose. Ganytojai dar kartą primena, kad bažnytinės santuokos sudarymo vieta yra tik bažnyčia arba koplyčia. Santuo-

kos sakramento apeigos neteikiamos kitose, ne maldos namų vietose. Taip pat atkreipiamas ypatingas dėmesys į pasitaikančius atvejus, kai antrą kartą besituokiantys ir civilinę santuoką registruojantys asmenys prašo kunigo palaiminti jų vestuvinius žiedus. Žiedai laiminami tik bažnytinę santuoką sudarantiems jaunaavedžiams, kurie juos su meilės ir ištikimybės pažadu įteikia vienas kitam kaip regimą duodamos priesaikos ženklą. Šis ženklas byloja apie savęs dovanojimą kitam asmeniui, apie iki mirties besitęsiantį santuokinį šeimos neišardomumo išpareigojimą. Todėl vyskupai primena, kad negali būti teikiamas nei toks patarnavimas, nei atliekami bet kokie kiti liturginiai veiksmai, kurie būtų aliuzija į santuokos šventimą. Žiedų palaiminimas antrą kartą sudarantiems civilinę santuoką yra draudžiamas ir negali būti laikomas pastoraciniu rūpinimusi išsiskyrusiųjų sielovada. Taip pat dalytasi mintimis apie Vyskupų Konferencijos ir Teisingumo ministerijos rengiamą naują tvarką, kaip apie bažnyčioje sudarytą santuoką bus pranešama civilinės metrikacijos įstaigai.

Telšių vyskupas J. Boruta visus susirinkusiuosius supažindino su gairėmis, kuriomis remiantis bus rengiama 2013 metais švęsimo Žemaičių krikšto ir Žemaičių

vyskupijos įsteigimo 600 metų jubiliejaus programa. Ypatingas dėmesys bus skiriamas popiežiaus Benedikto XVI numatytiems naujosios evangelizacijos principams įgyvendinti, taip pat rengiamasi pabrėžti parapiinę katechezę, ypač vaikų ir suaugusiųjų rengimą Krikšto sakramentui, suaktyvinti Bažnyčios narių asmeninę atsakomybę už Jėzaus Kristaus – tikrojo Dievo ir tikrojo Žmogaus – skelbimą ir skatinti naujai atrasti Gerąją Naujieną savo gyvenime.

Susitikimo metu apžvelgti drauge su valstybės valdžia vykdomi darbai, rengiami įstatymai ir visuomeninių organizacijų reikalai.

Posėdžio metu buvo patvirtintos Popiežiškosios lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos kunigų studentų gyvenimo taisyklės.

Kardinolas A. J. Bačkis dalijosi įžvalgomis apie neseniai Kroatijoje, Zagrebe, vykusią Europos vyskupų konferencijų pirmininkų tarybos plenarinę asamblėją, kuri aptarė Europos demografijos ir šeimos klausimus. 47 šalių Vyskupų konferencijų atliktas tyrimas patvirtina, kad gyventojų skaičius aiškiai mažėja. Šiai tendencijai tikrai turi įtakos įvairių šalių šeimos politika bei asmens ir visuomenės elgesiui nemažą poveikį daranti šių dienų kultūra. Todėl katalikai kviečiami stiprinti sąmoningą ir žiniomis grindžiamą tikėjimą, kad būtų įmanoma kritiškai vertinti vyraujančią kultūrą, kurioje abejojama tokiomis vertybėmis kaip žmogaus gyvybė nuo jos prasidėjimo iki natūralios pabaigos, objektyvi žmogiškojo asmens sandara, laisvė kaip moralinė atsakomybė, ištikimybė, meilė, šeima. Bažnyčia nepaliaujamai teigia pagrindines gyvenimo vertybes: vieno vyro ir vienos moters santuokos, šeimos, religijos ir švietimo laisvės. Šiomis vertybėmis grindžiamos visos kitos socialinės ir politinės vertybės.

Posėdyje dalyvavęs LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadais prel. E. Putrimas supažindino vyskopus su šiandienėmis užsienio sielovados aktualijomis. Didelį rūpestį kelia Europoje esančių lietuvių emigrantų sielovada. Užsienio lietuvių sielovadoje dirbantys kunigai nepajėgia patarnauti visiems tikintiesiems. Aktualia problema lieka Bažnyčios misija ne tik teikti sakramentus, bet ir rūpintis emigrantų sielovada, evangelizacija, katecheze. Svarstyta, kaip būtų galima suaktyvinti Bažnyčios misiją tarp užsienyje gyvenančių lietuvių. Aptarta galimybė suburti užsienio lietuvių sielovados koordinatorius, kurie nuolat vyktų iš Lietuvos darbuotis lietuvių pastoracijoje. Visi užsienyje esantys tikintieji yra kviečiami aktyviai įsitraukti į vietines parapijų bendruomenes, kas sekmadienį dalyvauti šv. Mišiose, išlaikyti gyvą ir aktyvų ryšį su Katalikų Bažnyčia.

Susitikimo metu aptarta Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centro veikla. Atsižvelgiant į esamas finansines galimybes bei reikalingumą atnaujinti religinės informacijos sklaidos būdus ir mastą, nutarta analizuoti centro reorganizavimo galimybes ir apsvarstyti ateities veiklos perspektyvas.

Posėdžio metu buvo patvirtintas Bažnytinės teisės kodekso vertimas į lietuvių kalbą. Darbo grupei pavesta atsižvelgti į pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei parengti Bažnytinės teisės kodekso leidimą lietuvių kalba.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas A. J. Bačkis visus susirinkusiuosius informavo, kad 2011 m. balandžio 30–gegužės 1 d. Vilniuje vyks Nacionalinis Gailestingumo kongresas, ir pakvietė aktyviai įsitraukti visų Lietuvos vyskupijų parapijas, rengti piligrimines keliones į Gailestingumo šventovę Vilniuje, parapijose apmąstyti Dieviškojo gailestingumo dovaną.

Vyskupo fotografijų kalendorius

Lapkričio 4 d. Šiaulių Povilo Višinskio viešosios bibliotekos salėje pristatytas Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio penktasis 2011 m. fotografijų kalendorius „Marija, globok Lietuvą“. Ankstesniųjų metų kalendoriai pristatyti toje pačioje bibliotekos salėje, todėl, įžengęs į sausakimšą salę ir pasitiktas garsiais plovimais, vyskupas padėkojo bibliotekos vadovei Rūtai Žirgulytei ir visam bibliotekos kolektyvui už nuoširdų bendradarbiavimą, pasveikino vos prieš kelias dienas minėto bibliotekos 60 metų įkūrimo jubiliejaus progą.

Naujo, 2011-ųjų, kalendoriaus pristatymo vakarą vedė Šiaulių dramos teatro režisierė Regina Steponavičiūtė. Giesmes kiekvienam mėnesiui pritaikė ir atliko Šiaulių vyskupijos Šv. Cecilijos religinės sakralinės muzikos ansamblis. „Jau tapo graži tradicija, kad prieš adventą Jo Ekscelencija sukviečia mus čia, į bibliotekos salę, ir tartum paženkliną ateinančius metus tikėjimo ženklais, – pristatydamą parengtą naują kalendorių kalbėjo režisierė. – Namuose ir darbo vietose, kur būna šis kalendorius, vyskupo žvilgsnis ragina įprasminti ir žymėti mūsų dienas bei mėnesius tikėjimu.“ Iš kiekvieno kalendoriaus puslapio žvelgia Švč. Mergelės Marijos atvaizdas.

Pasak vysk. E. Bartulio, pasirinkti tokią temą įkvėpė mintis, jog Švč. Mergelės Marijos globos nūnai reikia visai Lietuvai. Kalendorius „Marija, globok Lietuvą“ turėtų priminti, jog Švč. Mergelė Marija yra visų mūsų Motina, nepaisant to, ar žmogus turi tikėjimą, ar ne. Dieviškoji Motina, žvelgdama į žmones iš dangaus, pravirko ne vienoje pasaulio vietoje. Lietuvai ypač brangu, kad Mergelė Marija palietė mūsų tėvynės žemę daugiau nei prieš 400 metų – 1608-aisiais. Kalendoriaus tema lėmė, kad Švč. Mergelės Marijos nuotraukos rinktos įvairiose Lietuvos bažnyčiose. „Norėjau, kad kalendoriaus vaizdai jungtų visas Lietuvos vyskupijas, visus Lietuvos žmones, ir Marija lydėtų mus visus ateinančius metus“, – sakė Šiaulių vyskupas. Kalendoriaus struktūra

šiek tiek kitokia nei ankstesniųjų. Spausdinami ne tik Mergelės Marijos atvaizdai, bet ir fotografijos šventovių, kurias puošia šie paveikslai. Dvasingumo teikia ir poetės Lacrimos posmai. Šiaulių vyskupas pasakojo, kad parengti kalendorių nebuvo lengva – daugelis paveikslų yra pakabinti gana aukštai arba po stiklu. Teko lipti ant aukštų kopėčių, įvairių paaukštinių. Viena įdomiausių vakaro dalių tapo vysk. E. Bartulio pasakojimas apie tai, kodėl jis šalia visuotinai pripažintų šedevrų – Vilniaus Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailestingumo Motinos, Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu, Žemaičių Kalvarijos krikščioniškųjų šeimų Karalienės bei kitų žinomų atvaizdų – fotografavo ir labai paprastus Mergelės Marijos paveikslus gana kukliose šalies vyskupijų bažnyčiose. Pavyzdžiui, kovo mėnesį, kai švenčiame Apreiškimą Švč. Mergelei Marijai, įdėti kuklūs Pakražančio bažnyčios ir Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai paveikslų vaizdai. „Pagalvoju: Marija tokia paprastutė, tokia nuostabi, tad tegu ir jos paveikslas būna ne kažkoks šedevras, bet paprastas, visiems žmonėms Apreiškimo istoriją bylojantis atvaizdas“, – sakė Šiaulių ganytojas. Kalendoriuje puikuoja ir pats mažiausias, malonėmis pagarsėjęs Barūnų Dievo Motinos atvaizdas, dalyvavęs daugelyje sėkmingų karo žygių. Jis nutapytas XVIII a. pradžioje ant varinės skardos. Paveikslas aukštis – 20 cm, plotis – 17 cm.

Lapkričio 5-ąją kalendorius pristatytas Vilniuje, Šv. Jono vienuolyno konferencijų salėje, lapkričio 7-ąją – Kauno Paminklinės Kristaus Prisikėlimo bažnyčios parapijos salėje. -Iz-

Padėkos už laisvę šventė

Spalio 22–24 d. Kauno Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapija minėjo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmetį. Šventė prasidėjo penktadienio vakarą rožinio malda, kurią vedė parapijos katechetė Raminta Kruopytė su vaikais. Pagarbinti Viešpaties ir jam padėkoti šv. Mišių aukoje susirinko parapijos bendruomenė. Po šv. Mišių buvo

Ganytojai aptarė popiežiaus Benedikto XVI kvietimą rengti maldos Vigiliją už negimusią gyvybę šių metų lapkričio 27 dieną, šeštadienį, pirmojo advento sekmadienio išvakarėse. Visi yra kviečiami į bendrą maldos budėjimą Dievui dėkoti už visas gyvybes bei dangiškojo Tėvo Gailestingumui pavesti visus nužudytus negimusius vaikelius. Ta proga Lietuvoje lapkričio 23 d. penkioliką valandą, kuri švenčiama kaip Gailestingumo valanda, skambės Lietuvos bažnyčių varpai už negimusius kūdikius, minint prieš 55 metus Lietuvoje sveikatos ministro įsakymu įteisintus abortus.

Posėdžio metu aptartas LVK 2011 metų veiklos, posėdžių, kelionių ir kalendoriaus sudarymas. Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas gruodžio 16 d. Kaune.

-lvks-

LKMA seminare svarstyti katalikų akademinio veikimo uždaviniai

Lapkričio 3–4 d. Vilniuje, Lietuvių katalikų mokslo akademijos auloje, vyko akademinis seminaras su užsienio partneriais „Katalikų akademinis veikimas: iššūkiai ir uždaviniai“. Įvadinius pranešimus skaitė Bavarijos katalikų akademijos direktorius mons. Florianas Schulleris ir Bavarijos katalikų akademijos studijų vadovas dr. Arminas Riedelis. Lietuvių katalikų mokslo akademijos vietą šiandienos Bažnyčios ir visuomenės gyvenime savo pranešimuose svarstė kardinolas Audrys J. Bačkis, dr. Mantas Adomėnas, Vyngantas Malinauskas, dr. Irena Vaišvilaitė, dr. Nerijus Šepetys. Diskusijas apibendrino LKMA centro valdybos pirmininkas dr. Paulius Subačius.

Mons. F. Schulleris savo pranešime išskyrė dvasinius ir kultūrinius sekuliarizmo visuomenės iššūkius: religijų atsiejimą nuo kultūrinio visuomenių diskurso; religinių tradicijų svarbą visuomenei suvokiant pamatines vertybes; asmeninės ir religijos laisvės principo įgyvendinimą „likiminėje bendrytėje su modernybe“; Dievo klausimo primygtinumą; tikėjimui reikalingą savikritišką racionalumą. Prelegentas siūlė Bažnyčiai kūrybingai reaguoti į visuomenės iššūkius pagarbiu dialogu, kurio viena galimų formų yra katalikų akademijos. Svečias papasakojo apie Bavarijos katalikų akademijos koncepciją ir struktūrą. Pasitelkdamas V a. tekstą apie diakono funkcijas mons. F. Schulleris siūlė taikyti diakonato analogiją intelektualinei katalikų akademijos tarnystei: „visur būti tarsi Bažnyčios akimi“.

Dr. Arminas Riedelis savo pranešime dalijosi darbo Bavarijos katalikų akademijoje patirtimi, aptardamas temines sritis ir darbo formas: viešus, neviešus, visuomeninius renginius, darbą ekspertų grupėse. Prelegentas atskirai kalbėjo apie katalikų akademijos veiklos atspindėjimą žiniasklaidoje ir apibendrino akademią „kaip komunikacijos vietą plačiausia prasme“.

Kardinolas Audrys Bačkis pasakojo apie LKMA veiklos atkūrimą Romoje (vienas pagrindinių šios veiklos iniciatorių buvo jo tėvas diplomatas Stasys Antanas Bačkis). Pateikdamas platesnį kultūrinį kontekstą, jis dalijosi atsiminimais apie studijų metus Prancūzijoje ir Italijoje, priminė prancūzų katalikų rašytojų ir filosofų, intelektualų įtaką anuometinėje sekuliarizuotoje visuomenėje, kunigų darbininkų sąjūdžio bandymus atsiliiepti į visuomenės iššūkius. Kardinolas pasidžiaugė Lietuvoje atkurtos LKMA buvimu ir, aptardamas akademijos veiklos sritis, ragino įdėmiau panagrinėti popiežiaus Jono Pauliaus II vizito Lietuvoje mintis, ypač kalbą inteligentijai Šv. Jonų

bažnyčioje. Jis, be kita ko, perteikė buvusio Popiežiškosios kultūros tarybos pirmininko kardinolo Paulio Poupard'o nuomonę, kad ši kalba buvusi viena geriausių iš visų Jono Pauliaus II susitikimų su kultūros pasaulio atstovais kalbų. Kardinolas A. J. Bačkis priminė taip pat popiežiaus kalbą jaunimui, raginimą „ne nuo langų, bet nuo pamatų“ kurti krašto ateitį, nepasiduoti vartotojiškumui. Kardinolas aptarė Bažnyčios veiklos sritis ir vertino pasiekimus. Jis džiaugėsi Bažnytinio paveldo muziejumi ir iniciatyvomis supažindinant visuomenę su krikščioniškuoju menu, dalijosi lūkesčiais ugdant naująją teologų kartą.

Seminaro pranešėjai ir diskutuotojai ragino naujai apsvarstyti LKMA veiklos tikslus atsiliepiant į šiandienos visuomenės poreikius. Pastebėta, kad Bažnyčiai reikia katalikų intelektualų sutelktinių proto išteklių (*think tank*), svaresnio katalikų reiškimosi viešumoje. Siūlyta, kad LKMA galėtų tapti sociologinių tyrimų iniciatore, ekspertine institucija bioetikos klausimais. Atkreiptas dėmesys į suaugusiųjų švietimo problemą. Pabrėžta, kad stipriąją LKMA veiklos sritimi laikytini tyrimai Bažnyčios istorijos srityje.

-kl-

Europos lietuvių dvasininkų suvažiavimas

Spalio 19 d. popietę Kaune prasidėjo jau ketverius metus iš eilės vykstantis Europos lietuvių dvasininkų suvažiavimas (pernai pavasarį vyko Romoje, dar anksčiau – Lietuvoje ir Vokietijoje). Lietuviai kunigai, dirbantys su emigravusiais mūsų tautiečiais Vokietijoje, Airijoje, Anglijoje, taip pat etninių žemių lietuviais Punsko krašte bei Karaliaučiaus srityje ir Tilžėje, lankančios Prancūzijos, Švedijos ir Danijos lietuvius, pirmiausia susirinko „Marijos radijuje“ pasidalyti savo patirtimis su radijo klausytojais. Vakare kunigus priėmė Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas S. Tamkevičius SJ.

Kitą dieną po šv. Mišių ir Valandų liturgijos – Rytmetinės keturiolika suvažiavimo dalyvių rinkosi į arkivyskupijos kuriją. Pirmojoje konferencijoje Katechetikos centro vadovas dr. Artūras Lukaševičius pakomentavo Kauno arkivyskupijos sinodo nutarimus apie katechezę, bendrą katechezės sistemą bei strategiją Lietuvoje ir pakvietė susirinkusiuosius padiskutuoti, ką daryti su trumpam parvykstančiais į Lietuvą sužadėtiniais, vaikais ir jaunuoliais, kurie nori priimti sakramentus, o nėra laiko jiems pasirengti. Dalytasi patirtimi apie katechezę užsienio kraštuose.

Antroje susitikimo dalyje prel. Edmundas Putrimas supažindino dalyvius su šiandienos sielovados aktualijomis. Buvo priimtas pasiūlymas sukurti maldą už ne Lietuvoje gyvenančius mūsų tautiečius ir ją platinti per atlaisvus vyskupijų šventovėse.

Popietinėje dalyje prof. Egidijus Aleksandravičius papasakojo apie Lietuvių išėmimo institutą, jo aktualumą ne tik studentams, bet ir norintiems keisti savo požiūrį į lietuvių diasporą visame pasaulyje. Profesorius kvietė kunigus rinkti ir saugoti savo lietuviškų parapijų ir misijų archyvus, o jei yra galimybė – siųsti juos į Lietuvą.

Kauno arkivyskupijos sielovados programų koordinatore ir Jaunimo centro vadovė Vaida Spangelevičiūtė-Kneižienė supažindino suvažiavimo dalyvius su artėjančiomis Pasaulio jaunimo dienomis, vyksiančiomis Ispanijoje,

giedamas vienas gražiausių Bažnyčios kūrinių Dievo Motinos garbei – Apreiškimo Švč. Dievo Gimdytojai Akatistas. Parapijos žmonės liko nuoširdžiai dėkingi garbingiems kviestiniams kantoriams kun. Artūriui Kazlauskui ir ses. Liucijai Grybaitei, Astai Venskauskaitei ir Pranciškai Bubelytei. Koplyčią ir salę puošė moksleivių piešinių paroda „Dėkoju Tau, Viešpatie“.

Šeštadienį šventė prasidėjo poezijos valandėle. Savo kūrybos eiles skaitė Kazio Griniaus vidurinės mokyklos tikybos mokytoja Bena Serapinienė. Paskui kun. A. Kazlauskas vedė konferenciją „Dievas sukūrė žmogų laisvą“, jos klausėsi daugiau nei 50 bendruomenės narių. Po konferencijos visi drauge šventė Eucharistiją. Šv. Mišias aukojo kun. Artūras Kazlauskas. Joms pasibaigus parapijos bendruomenė duona ir meile dalijosi agapėje.

Spalio 30 d., sekmadienį, Padėkos už laisvę šventė buvo švenčiama Lapėse. Šv. Mišias tądien Lapių bažnyčioje aukojo arkiv. Sigitas Tamkevičius, koncelebravo mons. Adolfas Grušas. Šios šventės proga po šv. Mišių buvo pašventintas atstatytas sovietų nugriautas, dar 1928 m., minint Lietuvos nepriklausomybės 10-metį, pastatytas paminklas žuvusiesiems už Lietuvos nepriklausomybę. „Šiandien Lapių parapijoje neeilinis sekmadienis. Žmonės, atstatę Laisvės paminklą žuvusiesiems už Lietuvos nepriklausomybę, dėkoja Dievui už laisvę ir už tuos žmones, kurie dėl bendro gėrio išėjo ginti Tėvynės ir paaukojo savo gyvybę už Lietuvos laisvę. Dabarties materializmu persmelktoje visuomenėje šie žmonės yra tikri šviesuliai. Savanoriai ir pokario laisvės gynėjai yra mūsų tautos turtas, kuriuo galime pagrįstai didžiuotis. Ir, žinoma, budėti, kad ir mes patys nebūtume savanaudžiai, mąstantys tik apie save, bet savo turimu gėriu didžiavasiškai dalytumės su kitais, to gėrio stokojančiais. Per Vėlines, prisimindami savo mirusiuosius, prisiminkime ir tuos, kurie gyveno prieš mus ir kuriems esame už daug ką skolingi“, – sakė arkivyskupas per pamokslą.

Dvidešimties metų miestelio bendruomenės pastangas atstatyti minėtą paminklą (projekto autorius architektas Kęstutis Pempė) užbaigė jo pašventinimo ceremonija po šv. Mišių. Paminimą pašventino arkiv. S. Tamkevičius, iškilmėse gausiai dalyvavo Lapių parapijos bendruomenė su savo klebonu kun. Robertu Skrinšku.

-pi, kait-

Iš Vilniaus kunigų seminarijos gyvenimo

Rugsėjo 20 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje buvo atidaryta kun. Algirdo Akelaičio nuotraukų paroda „Tinklinio teologija“. Kunigas Algirdas Akelaitis – buvęs seminarijos auklėtinis, dabar Kaišiadorių vyskupijos kunigas, studijuojantis Romoje, Bibliume. Dar studijų seminarijoje laikais Trinapolio bažnyčios šventoriuje kun. Algirdas nupaveikslavo plytelėmis grįstą aikštelę, kurioje, jo duomenimis, kareiviai su auliniais batais žaisdavo tinklinį. Todėl plytelės suskeldėjo ir atsirado savotiški piešiniai. Kun. Algirdas paprasčiausiose grindinio plytelėse išvelgė didžius biblinius asmenis, tokius kaip Jėzus, Marija, Galijotas, Estera, Judas, Jonas ir kiti. Įdomu, nes juk grindinys nėra kažkaip susijęs su šiais bibliniais asmenimis. Nuotraukų autorius kelia klausimus, kurie gali būti aktualūs ir mums: kokia yra jungtis tarp to, ką matau, ir to, ką tai reiškia? Kodėl į plytelę žiūrėti reikia būtent iš tos pusės? Ar tai, kas suvokiama autoriui, suvokiama ir kitam?

Šiais metais rugsėjo mėnesį savo kunigystės dešimtąsias metines seminarijoje šventė jos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas ir buvęs rektorius kun. Robertas Šalaševičius, o spalio mėnesį taip pat kunigystės dešimtmečio jubiliejų minėjo seminarijos dvasios tėvas kun. Rimgaudas Šiūlys ir jo bendrakursiai. Šia proga jubilieatai seminarijos koplyčioje aukojo šv. Mišias, dėkodami Dievui už kunigystės dovaną. Po šv. Mišių vyko šventinė vakarienė, kurios metu kunigai dalijosi savo kunigiškąja patirtimi su klierikais, drąsindami juos eiti kunigystės link.

pakvietė į jas atvykti ir lietuvių jaunimą iš užsienio parapijų. Ji taip pat papasakojo apie Kauno arkivyskupijos jaunimo sielovados strategiją, užmojus, nuolat vykstančias programas ir renginius jaunimui.

Kun. Vytenis Vaškėlis pasidalijo savo kaip egzorcisto patirtimi, atsakė į gausius susirinkusiųjų klausimus. Vakare suvažiavimo dalyviai persikėlė į seminariją, po bendros rožinio maldos susitiko su klierikais ir gyvai pasidalijo savo sielovados ypatumais, atsakė į užsienio sielovada susidomėjusiųjų klausimus.

Spalio 21 d. Europos lietuviai dvasininkai persikėlė posėdžiauti į Vilnių, Lietuvos Vyskupų Konferencijos patalpas. Čia po bendros maldos ir įvadinųjų klausimų jie susitiko su kardinolu A. J. Bačkiu, apaštališkuoju nuncijumi arkiv. L. Bonazzi, naujaisiais ganytojais vysk. A. Poniškaičiu ir vysk. G. Grušu. Susitikimo metu taip pat skirta laiko Lietuvos Vyskupų Konferencijos pranešimams ir diskusijoms, po kurių dvasininkai rinkosi į Šv. Ignoto bažnyčią aukoti šv. Mišių. Eucharistijos liturgijai vadovavo vysk. Gintaras Grušas.

-spnb-

Pašvęstojo gyvenimo kongresas

Lapkričio 6 d. Marijampolėje vyko Pašvęstojo gyvenimo kongresas „Pašvęstasis gyvenimas Lietuvoje: istorija, dabartis ir perspektyvos“. Į kongresą susirinkę pašvęstojo gyvenimo nariai praeities, dabarties ir ateities apžvalgą pradėjo nuo Jėzaus adoracijos Švenčiausiajame Sakramente ir šv. Mišių Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje. Šv. Mišias aukojo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, kunigai. Šv. Mišių pradžioje nuncijus išsakė popiežiaus Benedikto XVI mintį, kad „Bažnyčios ateitis prasidės nuo naujų šventųjų“. Homilijoje nuncijus pabrėžė, jog tik nauji, perkeisti, savo valią suvieniję su Dievo valia žmonės kurs naują pasaulį: „Visi dalykai išnyksta. Vienintelis, kas išlieka amžinai, yra meilė, kurios „ekspertais ir pranašais“ pašaukti būti vienuoliai.“ Nuncijus įpareigojo susirinkusius pašvęstuosius artimiausius dvylika mėnesių bendruomenėse ypač gyventi broliška meile.

Po šv. Mišių melstasi prie palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio relikvijų. Pal. Jurgis Matulaitis yra paskelbtas Lietuvos pašvęstojo gyvenimo – vyrų ir moterų vienuolių – globėju.

Po pietų Marijampolės dramos teatre kun. Kęstutis Kazimieras Brilius MIC skaitė pranešimą „Pašvęstasis gyvenimas Lietuvoje: istorija, dabartis ir perspektyvos“. Kongreso dalyviai konferencijos medžiagą aptarė grupėse ir pasidalijo kilusiomis mintimis, idėjomis, išvalgomis. Viena iš daugiausiai atgarsių sukėlusių minčių – mažėja vienuolių narių. Raginta neperimti pasaulio logikos, orientavimosi į kiekybinius rodiklius. Pašvęstieji dalijosi mintimis, kad svarbu būti vienuoliu – būti savimi, reprezentuoti ne estetišką, o tikrą Jėzaus veidą, būti ne taip, kaip aplinkiniai įsivaizduoja pašvęstąjį, o autentiškai, džiugiai, liudyti, kad Jėzus yra svarbiausias. Įvardytas pavojus tapti savo funkcijas gerai atliekančiais, bet realia Dievo karalystės mistika negyvenančiais socialiniais darbuotojais. Aplinką svarbu evangelizuoti savo buvimu – pašvęstieji sudaro tik 0,12 proc. katalikų, bet pašvęstasis gyvenimas vertinamas kaip ypač atskleidžiantis Bažnyčios esmę. Forumo metu dalytasi ateities svajonėmis, viltimis, lūkesčiais. Po vakarienės surengtas kunigų grupės *Sacerdos* koncertas, vakaras baigėsi šokiais.

-sžm-

Rusijoje pagerbtas Vilniaus arkivyskupas Mečislovas Reiny

Spalio 29–30 d. Rusijoje, Vladimiro mieste, vyko renginys, skirtas arkivyskupiui Mečislovui Reiniui pagerbti ir jo atminimui įamžinti. Išskilmėse dalyvavo Vladimiro srities administracijos atstovai, miesto gyventojai, užsienio šalių diplomatai, dvasininkai.

Renginys prasidėjo spalio 29-osios vidurdienį spaudos konferencija Vladimiro srities administracijos pastate. Susitikimo metu gubernatorius Nikolajus Vinogradovas pabrėžė, kad labai svarbu ne tik pagerbti politinių represijų metu nekaltai kalėjusių ir žuvusių žmonių atminimą, bet ir garantuoti, kad panašūs įvykiai niekada nepasikartotų. Toliau pokalbiai ir diskusijos tęsti prie apskritojo stalo. Draugiškoje aplinkoje kalbėta apie arkivyskupo M. Reinio iškilų asmenybę ir tragišką jo likimą, taip pat apie Lenkijos bei Estijos politinius kalinius, keistomis aplinkybėmis baigusius gyvenimą Vladimiro kalėjime.

Pasibaigus oficialiai daliai Vladimiro srities administracijos pastate, renginio dalyviai atvyko į XIX a. pabaigoje statytą neogotikinę Vladimiro miesto Švč. Mergelės Marijos Rožinio Karalienės katalikų bažnyčią. Prie šventoriaus vartų visus pasitiko ir sveikinimo žodį tarė vietos kunigas Sergejus Zujevas. Dalyvaujant vietos katalikų bendruomenei, bažnyčioje buvo perskaityti keli pranešimai apie stalinistinių represijų aukas. Dr. Aldona Vasiliauskienė glaustai, bet išsamiai pristatė arkivyskupo M. Reinio biografijos detales. Vakare į represijų aukoms atminti bažnyčioje surengtą vargonų muzikos koncertą gausiai susirinko Vladimiro miesto gyventojai, kurie nėra katalikai.

Kitos dienos rytą visi renginio dalyviai susirinko į šv. Mišias, aukotas už sovietinio laikotarpio aukas. Spalio 30-ąją Rusijoje yra minima Politinių represijų aukų atminimo diena. Pasibaigus šv. Mišioms, kolona, lydima milicijos pareigūnų, pajudėjo Vladimiro miesto kapinių link. Kapinių pagrindinėje aikštėje, grojant gedulinei muzikai ir išsirikivus garbės sargybai, renginio dalyvius pasitiko aukščiausi Vladimiro srities administracijos pareigūnai, renginio dalyvių gretas papildė delegacija iš Ukrainos ambasados. Po įžanginio vicegubernatoriaus žodžio kalbėjo Ukrainos, Lenkijos, Lietuvos ir Estijos ambasadų atstovai, o mons. Kęstutis Latoža perskaitė Vilniaus arkivyskupo metropolito kardinolo Audrio Juozo Bačkio laišką, skirtą iškilmių dalyviams. Laiške rašoma, kad ši diena teikia vilties, jog kantrus tiesos liudijimas visuomet laimi, kad taika gimsta iš tikro teisingumo ir sąžinės, kad istorinės tiesos ženklas yra labiausiai reikalingas mums – gyviesiems. Laiške kardinolas taip pat pabrėžė neįkainojamą Dievo dovaną, kai žmogus sugeba atleisti ir susitaikyti. Ši dovana įgauna ypatingą prasmę šioje vietoje, kur su Dievo vardu lūpose ir širdyse žuvo daugybė nekaltų žmonių. Į susirinkusiuosius kreipėsi ir Katalikų Bažnyčios kunigas S. Zujevas.

Tarp išsirikivusios garbės sargybos renginio dalyviai, nešini gėlių puokštėmis, pasuko link memorialo, skirto stalinistinėms represijų aukoms įamžinti. Šalia naujai atidengtos arkivyskupo M. Reinio įamžinimo lentos pasimelsta, padėta gėlių, uždegtos žvakės, išberta iš Lietuvos atvežta žemė.

Ši graži šventė nebūtų įvykusi be Dievo palaimos, Švč. Mergelės Marijos globos ir gausių vietinio kunigo Sergejaus Zujevo bei ambasadoriaus Antano Vinkaus pastangų, taip pat vietinės valdžios administracijos geranoriškumo.

-kk-

Klierikai sveikino kunigus kunigystės dešimtmečio proga, dėkodami Dievui už juos, jų rūpestį ir globą. Linkėjo jiems Dievo palaimos, drąsos ir ryžto įveikiant sunkumus, pasitaikančius pašaukimo kelyje, ir džiugiai tarnauti Viešpačiui.

Spalio 23 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko krepšinio turnyras. Jau daug metų į Vilniaus seminarijoje organizuojamą sporto šventę suvažiuoja Kauno, Telsių ir Rygos seminarijų klierikų komandos. Iki 2008 m. buvo rengiamas krepšinio turnyras, kurį tais metais pakeitė futbolas, organizuotas Rygoje, o vėliau tinklinis. Šiais metais vėl grįžta prie krepšinio. Ši viena populiariausių sporto šakų Lietuvoje seminaristams yra daugiau nei tik žaidimas – tai pirmiausia galimybė susitikti, užmegzti draugystės ryšius, pabendrauti ir kartu pasimelsti. Sporto šventė prasidėjo šv. Mišiomis lotynų kalba, kurioms vadovavo Rygos seminarijos rektorius kun. Pauls Klavinš. Po pusryčių visus sporto salėje susirinkusius turnyro dalyvius pasveikino šios šventės organizatoriai, Vilniaus seminarijos sporto ministrai Egidijus Tubelis ir Aleksandras Gaičauskas, linkėdami atkaklios kovos, pergales džiaugsmo ir iškovotų prizų, tampant nugalėtojais ne tik krepšinio aikštelėje, bet ir visose kovose, kurios dar laukia ateityje. Vilniaus kunigų seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas turnyro atidarymo kalboje visus dalyvius kvietė rungtyniauti dvasinėse rungtyne, kurių tikslas ne sau pelnyti taškus, bet į „priešininkų“ krepšį įmesti kuo daugiau dvasinės vertės taškų, taip juos praturtinant. Po rektorius kalbos kiekvienai komandai buvo įteikta atminimo dovana – nuotraukų koliažas, kuriame atsispindi paskutinių penkių krepšinio turnyrų akimirksnis. Prieš pradėdant krepšinio rungtynes seminarijos rektorius kunigas Žydrūnas Vabuolas simboliniu kamuolio metimu atidarė turnyrą.

Krepšinio varžybos vyko dviem etapais. Iki pietų visos komandos sužaidė tarpusavio rungtynes, o popiet vyko finalinės kovos. Prieš mažąjį ir didįjį finalą dar surengtas tritaškių konkursas,

kuriame nepralenkiamas buvo Vilniaus seminarijos komandos žaidėjas klierikas Stanislav Valiukevič. Įtemptose finalinėse rungtynėse pergale iškovojo ir po kelerių metų pertraukos krepšinio turnyro tarp seminarijų nugalėjo tapo Vilniaus seminarijos komanda. Laimėtojams nusileido Telšių seminaristai, treči liko kauniečiai, o svečiai iš Latvijos užėmė ketvirtą vietą. Rezultatyviausiu turnyro žaidėju pripažintas Kauno seminarijos auklėtinis Paulius Kontrimas. Pirmosios trys komandos buvo apdovanotos taurėmis, o ketvirtą vietą užėmusiai Rygos komandai įteiktas tortas. Turnyras užbaigtas *Salve Regina* giesme ir Vilniaus seminarijos rektoriaus kun. Žydrūno Vabuolo palaiminimu, o viską vainikavo bendra nuotrauka. -rm-

Mišios už mirusius kunigus

Lapkričio 4 d. Vilkiškio vyskupijos katedroje buvo aukojamos šv. Mišios už mirusius vyskupijos vyskopus ir kunigus. Liturgijai vadovavo Vilkiškio vyskupijos ordinaras vyskupas Rimantas Norvila, koncelebravo apie pusšimtis vyskupijos kunigų, drauge meldėsi Vilkiškio parapijos tikintieji. Per pamokslą Liškiavos parapijos klebonas, Vilkiškio vyskupijos katedros kanauninkų kapitulos pirmininkas kan. Valius Zubavičius kėlė retorinį klausimą, kas yra kunigas šiandien? Dažnai dėl kunigų netinkamo elgesio šiandien puolami visi Bažnyčioje tarnaujantieji ir nematoma pozityvi kunigystės pusė bei neįvertinama kultūrinė, dvasinė ir tiesioginė sakramentinė bei liturginė kunigų veikla. Pasibaigus šv. Mišioms, kunigai bendrystę pratęsė bendrais pietumis, po kurių Vilkiškio vyskupijos katedros kanauninkų kapitula rinkosi į pasitarimą.

-krb-

Jaunimo lyderių seminaras

Spalio 22–24 d. Kauno arkivyskupijos jaunimo centre vyko lyderių seminaras „Ant ko aš stoviu?“ Iš trylikos skirtingų Kauno miesto bei kitų dekanatų parapijų susirinkęs jaunimas penktadienio

Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena

Spalio 21 d. Kaišiadoryse surengta vyskupijos Kunigų diena – nuolatinio ugdymo susirinkimas. Šia proga Kauno arkivyskupijos kun. Mindaugas Pukštys perskaitė pranešimą „Liturgija: teorija ir praktika pastoracijoje“. Kun. M. Pukštys yra studijavęs šią discipliną popiežiškajame Anzelmo universitete, Liturgikos institute.

Pirmojoje susirinkimo dalyje prelegentas kalbėjo apie kunigą ir liturgiją. Jis sakė, kad kunigas liturginį gyvenimą patiria kiekvieną dieną – tai ir šv. Mišios, ir Dievo žodis, sakramentai, ir Valandų liturgija. Prelegentas pabrėžė vieno savo dėstytojo mintį, jog, norint atgaivinti parapijos gyvenimą, būtina skirti deramą dėmesį liturgijai. „Jai turi būti sugrąžinta ta svarba, kuri teisei tai priklauso“, – sakė kun. M. Pukštys. Be to, jis atkreipė dėmesį į Vatikano II Susirinkimo konstituciją apie šventąją liturgiją, kuri pabrėžia, jog liturginis gyvenimas lygiai svarbus ir visai Dievo tautai – Bažnyčiai.

Grįždamas prie konstitucijos apie liturgiją minčių, kunigas sakė, kad šis visuotinės Bažnyčios dokumentas labai aiškiai pabrėžia Kristaus, mūsų Viešpaties, buvimą liturgijoje, ypač Eucharistijos šventime. Liturginio susirinkimo galva – Kristus. Jis vadovauja liturgijai, o kunigas – tik regimas jo atvaizdas – asmuo, mat liturgiją švenčiame veiksmais, gyvai, regimai. Todėl liturgijos šventimas yra aukščiausias, su niekuo nepalyginamas veiksmas krikščionio gyvenime. Tad visiems tikintiems į Kristų tiesiog būtina dalyvauti liturgijoje, būti sąmoningiems, į ją įsigilinti ir gauti deramų vaisių.

Kalbėdamas apie kitas maldingas praktikas, pavyzdžiui, Kryžiaus kelią, rožinį, prelegentas sakė, jog jos turi atitikti liturginį laiką, mat liturgija, be jokių išimčių, pranoksta visas pamaldumo praktikas. Tad iš jos visa turi kilti bei į ją vesti. Liturgija iš tiesų apima viską – ir tikėjimą, ir maldą, ir gyvenimą.

Antrojoje susirinkimo dalyje kun. M. Pukštys aptarė šv. Mišių liturgiją, kuri prasideda kunigui su palyda einant prie altoriaus. Šiuo atveju labai svarbi įžangos giesmė, vienijanti visus šv. Mišių dalyvius ir suteikianti iškilmingumo. Giesmė yra pirmoji regimos Bažnyčios išraiška, todėl bendruomenė visada turėtų giedoti ir kitas šv. Mišių dalis – *Sanctus*, *Agnus Dei*, o ypač *Gloria* – Garbės himną, kuris yra kilęs iš giesmės.

Kalbėdamas apie altorių, kun. M. Pukštys atkreipė dėmesį į jo pabučiavimą, mat altorius simbolizuoja Kristų, ir retoriškai klausė, kokie mūsų altoriai? Jis minėjo, jog ant altoriaus niekada nestatomos gėlės, tik kryžius ir žvakės. Žvakės, kaip ir kryžius, gali būti statomos ir šalia altoriaus. Kalbėdamas apie amboną – sakyklą, jis pabrėžė, kad šis liturginis objektas, esantis presbiterijoje, turi būti tvirtas ir to paties stiliaus kaip altorius. Presbiterijoje taip pat privalo stovėti šv. Mišių vadovo – kunigo kėdė, iš kurios jis pradeda ir užbaigia šv. Mišių liturgiją. Krikštykla presbiterijoje nestatoma. Ji turėtų būti, pavyzdžiui, šoninėje navoje arba koplyčioje. Tabernakulis, anot trečiosios Romos Mišiolų redakcijos, statomas presbiterijoje arba atskiroje koplyčioje. Liturginė erdvė privalo kalbėti – būti sakrali, rimta, išskirtinė. Todėl joje netinka elementai, būdingi mūsų kasdieniam gyvenimui ar iš jo paimti, kaip antai, svetainės kėdės ar virtuvės indai.

Pasak kun. M. Pukščio, nėra „šventos kalbos“ ar „šventos muzikos“ – tik liturginė ar bažnytinė. Taip pat privalo žinoti, kad mes švenčiame Romos liturgiją,

kuriai nuo seno būdingas paprastumas, konkretumas, trumpumas. Kalbėdamas apie Dievo žodžio skaitinius, jis sakė, kad pirmasis šv. Mišių skaitinys visada atliepia Evangeliją. Antrasis, kaip ir Evangelija, nederinamas prie kitų skaitinių, bet skaitomas iš eilės, o trijų metų ciklas – ABC – pasisavintas iš žydiškos tradicijos. Šv. Mišiose turi būti sakoma homilija, kuri yra Dievo žodžio skaitinių paaiškinimas ir pritaikymas bendruomenei. Kun. M. Pukštys atkreipė dėmesį į tai, kaip ir kur laikomos Šv. Rašto liturginės knygos, kaip jos atrodo, mat liturgijoje kiekvienas Šv. Rašto žodis yra Dievo žodis man, gyvai skambantis liturgijoje. Tikėjimo išpažinimas šv. Mišiose gali būti skaitomas ar giedamas, tai ne taip svarbu, tačiau būtina suvokti, jog pačios šv. Mišios jau yra tikėjimo išpažinimas. Kalbėdamas apie antrąją šv. Mišių dalį – Aukos liturgiją, prelegentas atkreipė dėmesį į atnešamas prie altoriaus dovanas: negali būti nešami simboliai, o tik šv. Mišių duona ir vynas bei dovanos bažnytinei bendruomenei ir stokojantiems, kaip liudija NT laiškai.

Pabaigoje kun. M. Pukštys atsakė į kunigų klausimus. Jų buvo daug. Atsakydamas į klausimą dėl vadinamojo „Dievo stalo“, jis sakė, kad objektas, prie kurio anuomet žmonės priimdavo šv. Komuniją, neturėtų būti vadinamas šiuo vardu. Tai tik grotelės ar tvorelė, skirianči presbiteriją nuo likusios bažnyčios erdvės. Atsakydamas į klausimą dėl atskirų asmenų palaiminimo šv. Mišiose, kaip an-tai, kai kunigas, dalydamas Komuniją, sykiu laimina negalinčius jos priimti, jis sakė, jog tai gali būti pateisinama nebent pastoracijos požiūriu. Mat asmenišk-as dėmesys žmogui labai svarbus. Tuo tarpu palaiminti pakanka vieną kartą Mišių pabaigoje. Šis palaiminimas tam ir skirtas. Be to, laiminti su Evangelijos knyga gali tik popiežius (plg. *Caeremoniale episcoporum*). Išskelti Evangelijų kny-gos, tariant žodžius: „Girdėjote Viešpaties žodį“, taip pat negalima.

Susirinkimas baigėsi, kaip įprasta, kunigų pietumis kurijoje su ganytoju.

-kgt-

Konferencija „Benedikto XVI enciklikos *Caritas in veritate* aktualumas šiandien“

Spalio 28 d. Marijampolės kolegijoje, Edukologijos ir socialinio darbo fakul-tete, Vilkaviškio vyskupijos Parapinės katechezės ir religinio švietimo bei Katechetikos centrai, Marijampolės kolegijos Edukologijos ir socialinio dar-bo fakultetas ir Marijampolės kolegijos Tobulinimosi studijų centras surengė konferenciją „Bažnyčios socialinis mokymas. Popiežiaus Benedikto XVI en-ciklikos *Caritas in veritate* aktualumas šiandien“.

Vilkaviškio vyskupijos tikybos mokytojams ir katechetams, Marijampolės kolegijos dėstytojams, studentams, Marijampolės savivaldybės atstovams, vietiniams verslininkams ir visiems kvietimą į konferenciją išgirdusiesiems popiežiaus Benedikto XVI encikliką pristatė *Marijos radijo* direktorius, VDU KTF dėstytojas, Kauno kunigų seminarijos studijų dekanas kun. teol. dr. Kęs-tutis Kėvalas. Prelegentas dviejų dalių konferencijoje apžvelgė kiekvieno enciklikos skyriaus pagrindines mintis, akcentavo enciklikos *Populorum progressio* žinią, žmogaus vystymosi mūsų laikais temą, aptarė broliškumą, ekonominę plėtrą ir pilietinę visuomenę, tautų vystymąsi, teises ir pareigas, aplinką, aktualizavo žmonijos bendradarbiavimo svarbą, būtinybę ir gali-mybes, tautų vystymosi ir technikos temą.

Kun. Kęstutis Kėvalas iš pažiūros mažą brošiūrėlę pavadino koncentratu, todėl ji ir leidžiama tokio mažo formato ir apimties. Kunigas, pristatydamas

vakare Kauno kunigų seminarijos baž-nyčioje dalyvavo pamaldose prie kry-žiaus giedant Taizė giesmes. Atviras visam miestui pamaldas organizavo seminarijos auklėtiniai.

Pirmoji šeštadienio pusė buvo skirta pokalbiui apie jaunuolių vertybes, koks yra jų gyvenimo pamatas ir pagrindas (seminare buvo galimybė jį ir pasiga-minti). Popietinėje dalyje seminaro da-lyviai buvo pakviesti ant jau padaryto pamato susikurti savo širdies namus, ant sienų surašyti konkrečius veiksmus, žmones, įvykius, kurie padeda apsiginti nuo blogio. Po vakarienės buvo galima apžiūrėti iš labai skirtingų namukų su-darytą miestą. Vakarą lyderiai užbaigė vaidinimu – šokių vakaru, kuriame ga-lėjo linksmi interpretuoti trijų paršelių istoriją savo įprastoje aplinkoje – šei-moje, mokykloje, parapijoje ir t. t. Visą dienos darbą užbaigė vakaro šv. Mišios Jaunimo centro koplyčioje, jas aukojo Kauno arkivyskupijos jaunimo centro kapelionas kun. Kęstutis Genys.

Sekmadienį apmąstyta, kam ir kokią vietą savo širdyje skiriame, ką savo šir-dies namuose esame „apgyvendinę“ ir kokią vietą juose užima Dievas. Buvo pasirašytas „namo perdavimo aktas“ ir pasidalyta, kad Dievas yra pats geriau-sias mūsų širdies namų interjero „dizai-neris“. Seminaras baigtas aptarimu ir pasidalijimu, kokią patirtį kiekvienas įgijo savaitgalio metu.

-kš-

Giesmių šventė

Spalio 22–24 d. Kazlų Rūdoje Vilkaviš-čio vyskupijos jaunimo centras ir Kaz-lų Rūdos Švč. Jėzaus Širdies parapija surengė Vilkaviškio vyskupijos vaikų ir jaunimo bažnytinių chorų šventę „Pakilk ir šviesk, Dievo bažnyčia!“. Tai projekto „Bažnytinių vaikų ir jaunimo chorų veiklos aktyvinimas“ tąsa. Pa-grindinis rėmėjas – Lietuvos katalikų religinė šalpa, kiti rėmėjai – Vilkaviškio vyskupijos kurija, Kazlų Rūdos pagrin-dinė mokykla „Elma“, Kazlų Rūdos savi-valdybės kultūros centras.

Tris dienas skambėjo jaunatviškos giesmės, kurių tekstai, melodija skyrėsi nuo mums žinomų tradicinių bažnytinių kūrinų. Pasak Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro darbuotojo Aurimo Galianovo, šio festivalio sielos, giedojimas bažnyčios chore ar ansamblyje nėra pasenusi ar nemadinga vertybė. Tai padrašinimas būti tuo, kas esame, nebijoti kalbėti apie tai, kad esame tikintys ir pasitikintys Dievu.

Spalio 22 d. šventės dalyviai susitiko „Elmos“ mokykloje. Tai Sangrūdės mokyklos bažnytinės muzikos ansamblis *Sanctus*, Kybartų Eucharistinio Išganytojo parapijos ir jaunimo centro choras, Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos Vardo parapijos vaikų ir jaunimo choras, Kazlų Rūdės Švč. Jėzaus Širdies parapijos jaunimo ansamblis, Lazdijų Šv. Onos parapijos jaunimo choras „Srovės“, Alytaus Šv. Angelų Sargų parapijos vaikų ir jaunimo choras.

Spalio 23 d. vakare Kultūros centre vyko finalinis jungtinio choro koncertas. Šventės dalyvius ir klausytojus pasveikino Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro direktorius kun. Jonas Cikana ir Kazlų Rūdės savivaldybės meras Vytautas Kanevičius, apgailestavęs, jog choristų (90 žmonių) buvo daugiau nei klausytojų. Sugiedota 11 giesmių. Kun. J. Cikana apdovanojo chorų ir ansamblių vadovus bei projekto organizatorius padėkos raštais ir suvenyrais.

Spalio 24 d. šventė persikėlė į Kazlų Rūdės bažnyčią. Per sumos šv. Mišias, kurias aukojo parapijos kun. Gintas Grigelevičius ir Vilkaviškio vyskupijos generalvikaras kun. Gintautas Kuliešius, giedojo jungtinis vaikų ir jaunimo choras. Pasibaigus šv. Mišioms, visus pradžiugino gražus koncertas. -vf-

Studentų akcija „Sielų upė“

Lapkričio 1 d., Vėlinių išvakarėse, Kaune buvo surengta tradicinė visuomeninė akcija „Sielų upė“. Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto studentų atstovybės iniciatyva jau devintą kar-

popiežiaus dokumentą, kiekvieną aptariamą temą iliustravo daugybe konkrečių pavyzdžių iš realaus kasdienio žmogaus, žmonių ir tautų bei Bažnyčios gyvenimo. Pasitelkti visą pasaulio geografiją aprėpiantys pavyzdžiai klausytojams padėjo suvokti, kad enciklika *Caritas in veritate* – tai ne sausas vyriausiojo Katalikų Bažnyčios ganytojo rašinys, bet sąlytį su opiomis gyvenimo realijomis turintis veikalas, kurį verta ir būtina skaityti, studijuoti, analizuoti, jo vedamiems leisti į diskusijas įvairiose socialinėse, politinėse ir visuomeninėse grupėse. Šiuo popiežiaus dokumentu būtina vadovautis, siekiant atnaujinti visos žemės ir pavienio žmogaus veidą, sustiprinti viltį, meilę, brolystę ir atsakomybę.

Konferencijos pabaigoje kun. Kęstutis atsakė į dalyvių klausimus, leisdamas suprasti, kad šis dokumentas aktualus ne tik Katalikų Bažnyčiai, jį pasaulyje skaito daugiau kaip milijardas žmonių. Dokumentas jau ir Lietuvoje davė pradžią pažangioms iniciatyvoms: Lietuvos laisvosios rinkos institutas kitų metų savo temą įvardijo „Ekonomika ir moralė“.

Konferenciją užbaigė Marijampolės kolegijos Edukologijos ir socialinio darbo fakulteto dekanas Kęstutis Traškevičius, o kvalifikacijos pažymėjimus įteikė to paties fakulteto Lietuvių kalbos ir tikybos pedagogikos katedros vedėja Lina Leonavičienė.

-krb-

Paminėtas Motinos Teresės gimimo jubiliejus

Spalio 21 d. Šiaulių dramos teatre paminėtos palaimintosios Motinos Teresės gimimo šimtosios metinės. Renginyje primintos ir atskleistos mažiau žinomos palaimintosios gyvenimo detalės. Šiaulių dramos teatro aktoriai skaitė ištraukas iš knygos „Motina Teresė. Ateik, būk mano šviesa“. Vakaro metu didžiausias dėmesys atkreiptas į Motinos Teresės asmenį: jos paprastumą, pasiaukojimą, gebėjimą į kiekvieną situaciją pažvelgti klusnumo šviesoje, klausiant: „O ko norėtų Kristus?“

Renginio globėjas Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Motinos Teresės gyvenimą vadindamas stebuklu, pasidalijo ypatingu palaimintosios paprastumą liudijančiu prisiminimu: „Jai plojom atsistoję daugybė vyskupų, o ji elgėsi taip, lyg ne jai būtų skirtos ovacijos.“ Biografinius Motinos Teresės gyvenimo momentus priminė jėzuitas tėvas Algimantas Gudaitis SJ. Ryškiausi momentai – pašaukimas pašaukime bei išgyventa tamsioji naktis. Tik aiškus Dievo valios suvokimas duotos ramybės metu padėjo, anot jėzuito, išgyventi tamsiąją naktį ir nesumaišyti Dievo valios su piktosios dvasios gundymais. Motina Teresė, tėvo Algimanto teigimu, gerai pažinojo ir skyrė abiejų dvasių balsus. Tik tai padėjo nepamesti didžiojo darbo su vargšais, kai piršto krustelėjimo tereikėjo, kad grįžtų į įprastą, saugų, patogų Loreto vienuolyno gyvenimą.

Motinos Teresės išskirtinę meilę Dievui bei paprastumą liudijo ir renginio viešnios – Dievo meilės misionierės. Viena jų pasakojo, kaip žurnalistas Motiną Teresę paklausė, ką ji darytų, jei nebebūtų generalinė vyresnioji. Paklaustoji labai paprastai atsakė: „Aš dar moku gerai valyti išvietes.“ Dievo Meilės misionierės, dar vadinamos Motinos Teresės seserimis, į renginį atvyko iš Kretingos ir Vilniaus. Kretingiškę sesuo perdavė pačios Motinos Teresės išsakytas mintis. Grupė iš Vilniaus atsivežė lėlių teatrą, padėjusį iliustruoti palaimintosios pamokas sunkiomis situacijomis. Štai viena iš jų:

būsimai palaimintajai, besiruošiančiai vizitui pas Šventąjį Tėvą, dukterėčia norėjo nupirkti naują megztinį, nes ji gėdijosi jos vargano apdaro. Motina Teresė atsakiusi, kad jai būsią gėda būti turtingesnei už Kristų.

Išpūdžiais ir darbo patirtimi dalijosi pas meilės misionierės Indijoje ir Armėnijoje pabuvusi Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro darbuotoja Šarūnė Jasiūnaitė, pasakojimą pajvairindama nuotraukomis iš Kalkutos. Giesmėmis džiugino vaikų vokalinę grupę *Ro-ko-ko*, vadovaujama Rasos Kauneckaitės.

-irat-

Kun. Pranciškaus Masilionio SJ mirties 30-ųjų metinių minėjimas

Spalio 16 d. Sidabrave buvo paminėtos kunigo Pranciškaus Masilionio SJ mirties 30-osios metinės. Tėvas Pranciškus, iš pradžių paskirtas Panevėžio katedros vikaru, vėliau studijavęs teologiją Insbruke, po to sovietmečiu kilnotas iš vienos Lietuvos vietos į kitą, paskutinius savo gyvenimo metus dirbo Sidabrave. 1947-aisiais, sunkiais pokario metais, kai visi stengėsi slėptis nuo įvairių negandų, jis įsteigė Eucharistinio Jėzaus seserų kongregaciją, kuri dabar gausiausia Lietuvoje, turinti per 80 narių. Pats t. Pranciškus buvo didelis Eucharistijos mylėtojas, žmonių vadinamas Meilės jūra. Jėzuitai t. Pranciškų kviesdavo sakyti pamokslų bažnyčiose, jis vadovavo ir uždariems slaptiems kunigų susikaupimams, jaunuoliams ir seminarijos auklėtiniams.

Tėvo Pranciškaus nuopelnus įvertino jį pažinoję: kunigą, gulintį karste, tikintieji anuomet lietę rožiniais, paveiksluokais, kryželiais, kitomis devcionalijomis, būriais meldęsi ir lanke jo kapą, susirinkdavę ir kasmet meldavęsi. Yra išlikęs t. Pranciškaus Masilionio dvasinis palikimas – jo apmąstymai ir poezijos posmai. 30-osioms mirties metinėms paminėti Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacija išleido t. Pranciškaus minčių knygelę „Tai Meilė – nuostabi, didi!“.

Sukakties proga Sidabravo bažnyčioje gausiai susirinko tikintieji, šv. Mišioms vadovavo vysk. Eugenijus Bartulis, koncelebravo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Jonas Kauneckas ir devyni kunigai. Giedėjo Sidabravo choras ir Kybartų Eucharistinio Išganytojo parapijos vaikų ir jaunimo choras. Sakydamas pamokslą, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ pabrėžė kunigystės pašaukimo ir pareigos didybę. Kunigas Pranciškus Masilionis, anot arkivyskupo, nelaukė, kad pas jį eitų žmonės, bet pats ėjo, nebijojo rizikuoti, negailėjo savęs, kreipė žmonių mintis į Dievo meilę, mokėjo uždegti žmones kalbėdamas jiems, kas yra Dievas, pats savo veikla ir žodžiais liudijo Dievą. Taip buvo kuriama gyvoji Bažnyčia.

Po šv. Mišių bažnyčios šventoriuje melstasi prie kunigo kapo. Jis su meile papuoštas degančiomis žvakelėmis, iš kurių sudėliotas skaičius 30, ir iš gėlių žiedų – raidės IHS.

Sidabravo kultūros namuose buvo parengta programa, kurioje giedėjo Sidabravo ir Kybartų jaunimas, vyresnioji ses. Emanuela Linda Ceples SJE savo kreipiniu mezgė dialogą su t. Masilionio težėmis, primindama jo *credo*, klarnetu grojo ses. Signė Sirma SJE, eiles skaitė Sidabravo mokiniai. Su didele pagarba apie kun. Pranciškų Masilionį kalbėjo Palėvenės parapijiečiai. Vienas ryškiausių pasakojimų, kaip, sudegus Palėvenės bažnyčiai, tėvelis Masilionis, sirgdamas tuberkulioze, tris mėnesius šv. Mišias per rudens darganas aukėjo šventoriuje, kad bažnyčia nebūtų uždaryta. 1955 m.

tą Kauno senamiestyje nušvito žvakių šviesa. Šia akcija organizatoriai ragina kauniečius ir miesto svečius prisiminti visus mirusiuosius, o ypač tuos, kurių gyvenimas yra pamirštas, bei artimuosius, kurių kapų negalime aplankyti. Tai galimybė stabtelėti ir susimąstyti, kad šiuliakiniame skubančiame pasaulyje daug žmonių miršta visiškai apleisti. „Sielų upės“ akcija gimė kaip atsvara vakarietiškajam Helovinui. Organizatoriai siekia atkreipti dėmesį į gražias ir galias lietuvių kultūros tradicijas. Nuo 17 iki 23 val. kiekvienas galėjo prisidėti prie šios taurios akcijos uždegdamas organizatorių padovanotą ar savo atsiņestą žvakelę. Kasmet akcija „Sielų upė“ sulaukia vis didesnį visuomenės ir užsienio svečių susidomėjimo. Jau antrus metus žiburėlių upės tėkmė nusidriekė nuo Kauno Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus arkikatedros bazilikos senamiesčiu, Laisvės alėja iki Šv. Arkangelo Mykolo (Ilgulos) bažnyčios. Šios akcijos metu buvo uždegta penki tūkstančiai žvakelių. Antrą kartą bendradarbiaujant su Kauno akademinė sielovada vyko Taizė pamaldos. Šį kartą jos buvo surengtos Kauno Šv. Arkangelo Mykolo (Ilgulos) bažnyčioje. Joms vadovavo Lietuvos sveikatos mokslo universiteto (LSMU) kapelionas kun. Artūras Kazlauskas, maldavimus skaitė Vytauto Didžiojo ir Kauno technologijos universitetų studentai.

-sam-

Paskaita VDU

Spalio 27 d. Vytauto Didžiojo universitete (VDU) vyko tradicinė, kas mėnesį rengiama, paskaita „Kapeliono tema: Mirtis... O kas toliau? Reinkarnacija, prisikėlimas, o gal... nieko“. VDU kapelionas kun. Linas Šipavičius pakvietė mintimis pasidalyti VDU dėstytoją lic. Valdą Mackelą. Lektorius apžvelgė žmogaus požiūrį į mirtį, išskirdamas kelias stadijas: atmetimą, pyktį – kodėl aš, kaltinimą, derybas, depresiją, susitaikinimą. Lic. V. Mackela atkreipė dėmesį, kad „mirties ekspertų“ nėra, tačiau žmogus, išgyvenęs klinikinę mirtį, pasikeičia – nustoja rūpintis materialiais dalykais, nustoja bijoti mirties ir pradeda gyventi

dėl kitų. Lektorius ragino pamąstyti apie maldą, kurioje prašoma Dievo apsaugoti nuo staigos ir netikėtos mirties. Ar mes norėtume ilgą, kankinančią ir laukto mirties? Turime suprasti, kad mirtis yra perėjimas į kitą etapą, todėl jai reikia pasiruošti. Jeigu žmogus bijo mirties, vadinasi, yra problemų jo dvasiniame gyvenime. Reinkarnaciją lektorius įvardijo kaip vieną iš baisiausių dalykų, kas galėtų nutikti, nes gyvenimas siejamas tik su gyvenimu čia, žemėje, kuris yra kaip uždaras ratas, tarsi „kurso kartojimas“. Remdamasis V. Franklio knyga „Žmogus ieško prasmės“, lektorius akcentavo, kad gyvenimo prasmės klausimas būna svarbesnis už išlikimą. Žmogaus branda atpažįstama tada, kai jis sąmoningai pradeda kelti klausimą apie mirtį ir pomirtinį gyvenimą. Reikia suprasti, kad po mirties išsinešame tiek, kiek davėme, tik tiek, kiek gebėjome mylėti.

-sam-

Penkios gerumo dienos

Spalio 25–29 d. Šiaulių Tėvo Benedikto Andruškos pradinėje mokykloje vyko vaikų rudens poilsio stovykla „Spinduliukai“. Mokyklos pedagogų parengtą projektą socialiai remtiniams vaikams finansavo JAV katalikų lietuvių religinės šalpos fondas. Penkias dienas trisdešimt mokyklos auklėtinių, pirmų–ketvirtų klasių mokiniai, mokėsi melstis, giedoti, folklorinių šokių ir dainų, sportavo, dalyvavo įvairiuose teminiuose renginiuose, išvykose, lankė parodas, bendravo ir, baigiantis stovyklai, netgi sukūrė laikraštuką. Stovyklos metu vaikai buvo nemokamai maitinami. „Kiekviena diena turėjo savo pavadinimą, – sakė projekto koordinatore, tikybos mokytoja Vilma Klumbytė. – Šiais metais šventėme ateitininkų šimtmetį, tad pamanėme, jog penki pagrindiniai ateitininkų principai: visuomeniškumas, tautiškumas, katalikiškumas, inteligentiškumas, šeimyniškumas, labai tiks mūsų „spinduliukų“ pavadinimams – temoms, kuriomis kiekvieną dieną kalbėsime.“

Pirmąją stovyklos dieną kalbėta apie bendruomeniškumo svarbą, kai ben-

bažnyčias tuometinė valdžia uždarinėjo. Programos pabaigoje Sidabravo klebonas kun. Remigijus Katilius nuoširdžiai padėkojo visiems minėjimo dalyviams ir organizatoriams.

-lk, irat-

Mirė vyskupas emeritas Romualdas Krikščiūnas (1930–2010)

Lapkričio 2 d. rytą mirė vyskupas emeritas, titulinis Amajos vyskupas, bažnytinės teisės daktaras Romualdas Krikščiūnas. Vyskupas R. Krikščiūnas gimė 1930 m. liepos mėn. 18 d. pašto tarnautojų šeimoje, Kaune. 1937–1941 m. mokėsi Kauno „Saulės“ pradžios mokykloje, 1941–1950 m. – Kauno m. VI gimnazijoje ir ją baigė.

1950 m. liepos 1 d. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją. 1954 m. rugsėjo 12 d. išventintas kunigu. 1954 m. paskirtas Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaru, 1959 m. – tos pačios parapijos klebonu. 1959–1963 m. studijavo Romoje, Laterano popiežiškajame universitete, apgynė bažnytinės teisės daktaro laipsnį. 1963 m. paskirtas Vilkaviškio vyskupijos kurijos kancleriu ir Kunigų seminarijos dėstytoju, šias pareigas ėjo iki 1973 m. 1963–1964 ir 1965–1967 m. lydėjo Lietuvos hierarchus į Vatikano II Susirinkimą. 1969 m. tapo Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos generalvikaru. 1969 m. lapkričio 7 d. nominuotas tit. Amajos vyskupu ir paskirtas Kauno arkivyskupijos bei Vilkaviškio vyskupijos apaštališkojo administratoriaus augziliaru. 1969 m. gruodžio 21 d. Kauno arkikatedroje konsekruotas vyskupu. 1973 m. liepos 6 d.–1983 m. liepos 14 d. – Panevėžio vyskupijos apaštališkasis administratorius. Nuo 1983 m. liepos 17 d. vyskupas emeritas.

Velionis buvo pašarvotas Kauno Paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje. Lapkričio 4 d. į laidotuvių šv. Mišias Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje susirinko gausus dvasininkų būrys. Šv. Mišioms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Gardino vyskupas Aleksandras Kaškievičius, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Lietuvos kariuomenės ordinaras vyskupas Gintaras Grušas, Vilniaus vyskupas emeritas Juozas Tunaitis, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, taip pat apie 90 kunigų iš įvairių Lietuvos vyskupijų.

Pamokslą pasakė Panevėžio vyskupijos ganytojas J. Kauneckas. Jis priminė Lietuvos Bažnyčiai labai skaudų, itin sudėtingą ir ypač kunigams bei vyskupams didelių išbandymų atnešusį sovietmetį, kuriuo ir buvo pašauktas tarnauti velionis vysk. R. Krikščiūnas. Išsimokslinęs, Vatikano II Susirinkime dalyvavęs ganytojas, pasak pamokslininko, kaip ir kiti to meto dvasininkai, turėjo spręsti skaudžiausią tarnystės dilemą – kaip vykdyti Bažnyčios skiriamą pareigą rūpintis žmonių tikėjimu, jei to daryti neleido ir net už tai baudė valdžia. Dėl šio rūpinimosi savo ganomaisiais šimtai Lietuvos dvasininkų, pasak vysk. J. Kaunecko, nuėjo lagerių, kankinimų ir net mirties kelią. Jis ragino dėkoti Dievui už tai, kad ir sunkiais laikais rasdavosi daug Dievui ištikimų kunigų, kurie rinkdavosi kunigystę ir laikydavo ją verta savo gyvenimo. Vysk. J. Kauneckas priminė vysk. R. Krikščiūno pirmtako Panevėžio vyskupo Kazimiero Paltaroko mintį „apie vyskupo pareigos kryžių“, visais laikais reikalingą tikinčiųjų maldos ir palaikymo, ragindamas melstis ir už sunkiai, greičiausiai nuo skaudžių išbandymų savo kelyje susirgusį vyskupą Romualdą, ir už visus kunigus, taip pat prašyti pašaukimą į kunigystę.

Pasibaigus Eucharistijos liturgijai, laidotuvių maldai vadovavo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius. Visų Šventųjų litaniją giedojusiai gausiai dvasininkų ir tikinčiųjų procesijai karstą su palaikais atlydėjus prie kapo duobės mažosios Kristaus Prisikėlimo šventoriuje, jautrų atsisveikinimo žodį tarė Vilniaus vyskupas emeritas Juozas Tunaitis.

Šis drauge su vyskupu Romualdu 1950–1954 m. Kauno kunigų seminarijoje mokėsis ganytojas priminė dramatišką studijų metą, kai aršiai siautėjo komunistų valdžia. 75 – toks tuomet studijavusių seminaristų skaičius netikėtai buvo sumažintas iki 35, o ir tie patys gyveno antisanitarinėmis sąlygomis – po keturis 16 kv. metrų kambarėlyje. Tačiau, pasak vysk. J. Tunaičio, „esame laimingi, dėkojame Dievui, kad mus drauge su vysk. R. Krikščionu tais sunkiais laikais pašaukė“. „Dieve, kokia graži kunigyستė ir kiek joje daug gero žmonėms galima padaryti“, – sakė vyskupas, apgailestaudamas, kad dabar tebetarna tik aštuoni likę šio kurso draugai, ir atsisveikindamas su brangiu pas Viešpatį iškeliausiu bendramoksliu vyskupu Romualdu.

-Pn, kait-

Mirė kun. prof. Jonas Juraitis (1926–2010)

Spalio 30 d. Šveicarijoje mirė kun. prof. Jonas Juraitis. Kun. Jonas Juraitis gimė 1926 m. gegužės 12 d. Alvito parapijoje, Vilkaviškio apskrityje. Baigęs mokyklą, įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją, tačiau po metų, artėjant antrajai sovietų okupacijai, kartu su daugeliu panašaus likimo žmonių pasitraukė į Rytprūsius manydamas, kad greitai galės sugrįžti atgal. Tačiau karo pabaiga padiktavo ką kitą. Jonas Juraitis ilgam laikui turėjo pasilikti Vakaruose, toli nuo tėvynės. Daug vargės, skurdžiai gyvenęs, studijuodamas Romoje jaunas klierikas užbaigė seminarijos mokslus ir 1950 m. spalio 10 dieną buvo iššventintas kunigu.

Kun. J. Juraitis nenorėjo išvykti į kokią nors tolimą šalį, jo neapleido Lietuvos ilgesys. Todėl apsigyveno Šveicarijoje, kur jautėsi vis šiek tiek arčiau namų, o ir klimatas jo nestipriai sveikatai čia buvo palankesnis. Dirbdamas pastoracinį darbą, tarnavo Šveicarijos tikintiesiems. Persikėlęs gyventi į Termeno miestelį, daugelį metų ir žiemą, ir vasarą kasdien keletą kilometrų eidavo pėsčias aukoti šv. Mišių į vienuolyną ar parapijos bažnyčią Brigo mieste. Kun. prof. J. Juraitis net 40 metų dėstė Šveicarijoje Valis Kantonu kunigų seminarijoje ir tenykštėje mokykloje ir tiek pat metų buvo Šveicarijos lietuvių dvasios tėvas. Buvo labai gerbiamas ir šveicarų, ir lietuvių, nes rodė meilę visiems, jautė pagarbą vietinėms tradicijoms ir lietuviškiems tautiniams papročiams, aktyviai bendradarbiavo šio regiono spaudoje.

Atvykus į Romą gausesniam lietuvių kunigų ir klierikų studentų būreliui, Jonas Juraitis pakviečiamas talkinti lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje. Vėliau profesorius atvyksta į Lietuvą, kur Teologijos fakultete ir seminarijose labai trūko kvalifikuotų dėstytojų. Visur stengėsi suspėti: jis profesoriavo Vytauto Didžiojo universitete, Vilniaus Šv. Juozapo, Vilkaviškio vyskupijos Palaimintojo Jurgio Matulaičio bei Kauno kunigų seminarijose. Buvo išrinktas Vytauto Didžiojo universiteto senatoriumi, Katalikų teologijos fakulteto tarybos nariu bei to paties fakulteto doktorantūros komiteto pirmininku. Čia kun. J. Juraičiui buvo įteiktas habilituoto daktaro diplomai.

Kun. J. Juraitis buvo iškilus profesorius, gerbiamas ir vertinamas, tačiau stengėsi likti paprastas ir kuklus, nemėgo būti dėmesio centre, ypač jei kas

druomenės nariai gali susibėgti iš skirtingų kampelių ir kalbėti, bendrauti, kartu daryti gerus darbus. Tautiškumo dieną stovyklautojai vyko į Pasvalio krašto muziejų ir dalyvavo edukaciniame užsiėmime „Lino kelias“. Vaikams didelį įspūdį padarė krašto smegduobės. „Katalikiškumo dieną, žinoma, bandėme parodyti, kas yra katalikiškumas. Kad Katalikų Bažnyčia yra skirta visiems žmonėms, tarsi koks didelis bendras puodas, iš kurio visi valgo, – kalbėjo Vilma Klumbytė. – Kadangi žodis „katalikas“ labai panašus į žodį „katilas“ ar „katiliukas“, salės viduryje pastatėme didelį puodą, ir vaikai galėjo „išvirti sriubą“ visam pasauliui. Toks linksmas žaidimas jiems nepaprastai patiko.“

Pasak V. Klumbytės, projekto iniciatyvinė grupė – mokyklos direktorės pavaduotoja ugdymui Laimutė Laurutyte, mokytojos Andra Tamkevičienė, Ramutė Vedeckienė, Rūta Čechankova, Ligita Vaičikauskaitė ir ji pati (iš viso projekte dalyvauja 17 pedagogų) – dažnai diskutuodavo, ką būtų galima pagerinti, pakeisti, kad mokykla taptų šviesesnė ir skleistų daugiau gėrio. Ne paslaptis, jog mokyklą lanko vaikai iš įvairių šeimų, per keturiasdešimt jų – iš socialiai remtinų. Į paskutinę – penktąją, šeimoms skirtą stovyklos dieną buvo pakviesti ir vaikų tėvai. Jie turėjo galimybę dalyvauti susikaupimo valandoje Šv. Ignaco bažnyčioje prie židinio, vėliau čia, prie židinio, įvyko agapė, o stovykla užbaigta tėvams skirtu koncertu-paroda.

-Iz-

Apie patalpų dekoravimo istoriją

Spalio 27 d. Kauno miesto ir arkivyskupijos muziejuje menotyros daktarė, Vytauto Didžiojo universiteto bei Vilniaus dailės instituto dėstytoja Dalia Klajumienė skaitė paskaitą „Patalpų dekoravimo tapetais istorija Europoje ir Lietuvoje XVII–XX a. pr.“ Menotyryninkė sakė, kad šia tema susidomėjusi, kai, tyrinėdama šalies sieninę tapybą, pastebėjo, jog kai kurios kompozicijos neišbaigtos, mat šalia buvo klijuojami sienų apmušalai, arba tapetai. Jai tekę atkreipti dėmesį

į platesnį – europinį – sienų apmušalų gamybos ir naudojimo kontekstą – lietuviškasis kol kas tyrinėjamas. Dr. D. Klajumienė apgailestavo, kad, skirtingai nuo kitų šalių dailės muziejų, mūsiškiuose labai mažai senųjų sienų apmušalų – popierinių bei medžiaginių. Paskaitoje priminta, jog dingstį popieriniams sienų apmušalams rasti suteikė VIII a. išaiškėjusi popieriaus gamybos paslaptis, kurią nuo 200 m. pr. Kr. žinojo kinai. „Tačiau Europoje popieriaus gamyba ėmė klestėti tik XII a., o pirmuosius atspaudus ant popieriaus, kurie buvo klijuojami ant sienų, žinome nuo XIV a. Viduramžiais labai išpopuliarėjo popieriuje nuo medžio klišių atspausinti Išganytojo ir šventųjų atvaizdai. Jie buvo vadinami *dominos*, o juos darę meistrai – dominoteriais. Tokius atvaizdus ant gyvenamųjų patalpų sienų klijuodavo daugiausia žemesniųjų ir viduriniųjų sluoksnių žmonės dėl dviejų priežasčių: tikėdamiesi apsaugos ir todėl, kad puikiai uždengia sienų nelygumus, įtrūkimus. *Dominos* vadinami ir Lietuvos miestiečių inventoriuose“, – sakė prelegentė. Be kita ko, dominoteriai jungėsi į organizacijas religiniu pagrindu. Pasak menotyrininkės, XVII a. pab.–XVIII a. pr. sienų apmušalai darėsi elegantiškesni, meniškesni, tad jie tapo prabangos dalyku – perėjo į aristokratų, karalių būstus. XVII a. nepralenkiami dominoteriai buvo prancūzai, ypač garsėjo Jeano Papillono šeima. *Dominos* aukso amžiumi laikomas laikotarpis po 1760 m., kai buvo išrastas ruloninis popierius – 8,2 m ilgio. Lietuvos, Lenkijos teritorijų pasaulietinio ir bažnytinio turto surašymuose popieriniai sienų apmušalai vadinami *koltrynomis* (it. *coltre* – apklotas). Parodžiusi senųjų akvarelių iliustracijas ar nuotraukas, kur matyti, kad XIX pab.–XX a. pr. apmušalais dekoruoti Verkių rūmų tarplangiai, Šilutės r. Vilkėnų dvaro reprezentacinės patalpos, dabartinis laikrodžių muziejus Klaipėdoje, Faustinos namelio Vilniuje sienos, prelegentė pabrėžė, jog jų, daugiausia atvežtinių, būta gana brangių, todėl Lietuvoje dekoruojant patalpas paprasčiau buvo rinktis sieninę tapybą imituojančią tapetų raštus. -jkk-

nors norėjo jį viešai pagerbti ar įvertinti. Gyvendamas Lietuvoje buvo jautrus kitų žmonių problemoms, todėl ne vieną parėmė ir materialiai. Už didelius nuopelnus 2003 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos prezidento dekretu apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino Riterio kryžiumi.

Atsiradus daugiau dėstytojų, kun. J. Juraitis vėl išvyko į Šveicariją, tačiau labai domėjosi viskuo, kas vyksta Lietuvoje, gyveno jos rūpesčiais ir laimėjimais. Nuolatos materialiai rėmė Bažnyčios darbuotojus. Jį aplankyti atvykusieji tautiečiai būdavo džiugiai ir šiltai sutinkami Termeno miestelyje, namuose su užrašu „Lituania“. Jo iniciatyva išleistas H. Vorgrimlerio „Naujasis teologijos žodynas“. Daugelio jį pažinojusiųjų atmintyje išliko išmintingas, labai apsiskaitęs, mokantis originaliai, bet kartu ir suprantamai diskutuoti įvairiomis temomis, šiltai ir atvirai bendrauti.

-kkž-

Mirė monsinjoras Eduardas Simaška (1909–2010)

Spalio 27 dienos rytą, eidamas 102-uosius metus, mirė Šiluvos parapijos altaristas monsinjoras jubilias Eduardas Simaška. Eduardas Simaška gimė 1909 metų liepos 22 dieną (naujuoju stiliumi rugpjūčio 4 dieną) Pasusienio kaime, Kavarsko valsčiuje, Ukmergės apskrityje, kur būsimojo kunigo tėvai turėjo ūkį. Eduardas šeimoje buvo trečias vaikas iš penkių. Jo vyresnysis brolis Vladas anksčiau už Eduardą tapo kunigu ir taip pat prieš jį gyveno Šiluvoje, o jaunesnysis brolis dirbo zakristijonu. Seserys visuomet irgi buvo labai artimos savo broliams. Iš namų visi vaikai išsinešė didelę meilę Bažnyčiai ir tarnavo Dievui visu savo gyvenimu.

1922 metais Eduardas Simaška baigė Vaišviliškių pradžios mokyklą, vėliau mokėsi Anykščių progimnazijoje (ją baigė 1926 metais) bei Ukmergės gimnazijoje. 1926 metais, baigęs gimnaziją, jis įstojo į Kauno kunigų seminariją ir 1936 metais buvo iššventintas kunigu. Po seminarijos baigimo kunigas Eduardas dar metus studijavo Teologijos fakultete ir gavo teologijos licenciatą laipsnį.

Baigęs studijas kunigas Eduardas Simaška 1937–1938 metais darbavosi Kauno M. V. J. Kristaus Prisikėlimo parapijos vikaru, 1938–1939 metais dirbo Kauno arkivyskupijos kurijos notaru, 1939–1940 metais buvo Kauno IV gimnazijos kapelionu, 1940–1941 metais Kavarsko parapijos vikaru, 1941–1944 metais Ukmergės gimnazijos kapelionu, 1944–1945 metais buvo Šalkavos koplyčios (Ukmergės parapija) rektoriumi, o 1945 metais buvo perkeltas į Lygumus (Pakruojo rajonas) vikaru.

1946 metų birželio 14 dieną kunigą Eduardą Simašką suėmė sovietinis saugumas, kaip ir daugumą suimtųjų tais metais, apkaltindamas antisovietine veikla. Eduardas Simaška buvo nuteistas dešimties metų lagerio bausme, penkeriems metams atimant pilietines teises. Bausmę kunigas Eduardas atliko pradžioje Šiaurės geležinkelio statyboje, kur, kaip prisiminė jis pats, „po kiekvienu pabėgiu palaidotas žmogus“, o vėliau Komijos autonominėje srityje Intos anglių kasyklose. Net ir šiose vietose, kur siautė neapykanta Dievui ir žmogui, kunigas Eduardas rado galimybę pasitarnauti likimo broliams, juos guosdamas, stiprindamas ir rengdamas susitikimui su Viešpačiu.

1956 metais kunigas Eduardas Simaška grįžo į Lietuvą, tačiau saugumas neleido jo skirti klebono pareigoms. 1956–1958 metais jis ėjo Šiaulių Šv. Jurgio parapijoje altaristo-vikaro pareigas, 1958–1965 metais ėjo Gruzdžių parapijos vikaro

pareigas. Per tuos metus jis ne kartą buvo skiriamas laikinai pavaduoti vienos ar kitos parapijos išvykusį kleboną, tačiau savarankiškai vadovauti parapijai neturėjo galimybės. 1965–1967 metais dirbo Viduklės parapijos vikaru, kol galiausiai, 1967 metų rugsėjo mėnesį, sulaukęs jau 58 metų amžiaus, pirmą kartą buvo paskirtas eiti klebono pareigas nedidelėje Šimkaičių parapijoje Jurbarko rajone, kur darbavosi trejus metus. 1970 metais perkeltas Skarulių parapijos klebonu, dar po septynerių metų – Deltuvos parapijos klebonu. 1986 metais jo paties prašymu buvo paskirtas Šiluvos parapijos altaristu ir gyveno čia iki mirties, ypatingą dėmesį skirdamas Apsireiškimo koplyčioje besilankantiems maldininkams. Už ištikimą kunigišką tarnystę Šventasis Tėvas Jonas Paulius II 1990 metų lapkričio 14 dieną kunigą Eduardą Simašką paskyrė savo kapelionu – monsinjoru. Šiluvoje monsinjoras Eduardas Simaška 1993 metų rugsėjo 7 dieną priėmė ir popiežių Joną Paulių II, jam lankantis Lietuvoje apaštališkosios kelionės metu. Už kovą dėl Lietuvos laisvės, ištikimybę Tėvynei 2004 metų lapkričio 17 dienos Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu monsinjoras Eduardas Simaška buvo apdovanotas Vyčio kryžiaus ordino Riterio kryžiumi.

Žvelgiant į monsinjoro Eduardo Simaškos gyvenimo kelią, susidaro įspūdis, kad jam labai dažnai teko keisti parapijas, ir taip iš tiesų buvo. Tik paskutinė žemiškojo gyvenimo stotelė Šiluvoje buvo ilgesnė. Vis dėlto, net ir būdamas Šiluvoje, sulaukęs jau garbingo amžiaus, kiek galėdamas rūpinosi patarnauti tikintiesiems, ypač klausykloje, guosdamas ir stiprindamas žmones jų gyvenimo kelyje. Jo asmens byloje yra daug tikinčiųjų prašymų, kuriais šie kreipdavosi į vyskupijos valdytojus, prašydami iškeliamą kunigą Eduardą Simašką dar ilgiau palikti jų parapijoje. Jo ramus ir kilnus būdas padėdavo rasti kelią į visų širdis. Kunigai jį prisimins kaip nuoširdų draugą ir patarėją, kaip kunigiško gyvenimo pavyzdį. Monsinjorui Eduardui Simaškai visų pirma rūpėjo Dievo garbė ir žmonių tikėjimas. Dėl šių dalykų jis visuomet buvo pasirengęs atsisakyti ir savęs.

Monsinjoro Eduardo Simaškos laidotuvės įvyko 2010 m. spalio 29 dieną Šiluvoje. Laidotuvių liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Kartu su juo šv. Mišias koncelebravo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas ir 50 kunigų. Palaidotas Šiluvos bazilikos šventoriuje šalia vyskupo Juozapo Matulaičio-Labuko.

-Kn-

Mirė kun. jubilatas Jonas Pakalniškis (1923–2010)

Lapkričio mėn. 5 d., eidamas 88-uosius metus, Klaipėdoje mirė kunigas jubilatas Jonas Pakalniškis. Kun. J. Pakalniškis gimė 1923 m. birželio 10 d. Juodupių kaime, Veiviržėnų parapijoje. Lankė Veiviržėnų pradinę mokyklą, 1938–1944 m. mokėsi Švėkšnos gimnazijoje. 1944 metų rudenį įstojo į Telšių kunigų seminariją, kur baigė filosofijos kursą ir vienus metus mokėsi teologijos. 1946 m. uždarius Telšių kunigų seminariją, mokslus tęsė Kauno kunigų seminarijoje. 1948 m. vasario 24 d. Panevėžio vyskupo Kazimiero Paltaroko iššventintas į kunigus.

1948–1949 m. dirbo Sedos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaru, Mosėdžio Šv. Arkangelo Mykolo parapijos vikaru. 1949 m. sovietų saugumo suimtas ir nuteistas dešimčiai metų kalėjimo Archangelsko srityje. Lageryje praleido šešerius metus ir kelis mėnesius. 1955 m., grįžęs iš lagerio, paskirtas Tauragės Švč. Trejybės parapijos vikaru.

Keliais žodžiais

Kaunas. Spalio 18 d. vakare Kauno arkivyskupijos jaunimo centre vyko Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) akademinės sielovados bendradarbių surengtas Vilniaus Bernardinų bažnyčios šlovinimo grupės „Ichthus“ koncertas Šv. Luko, medikų globėjo, dienai paminėti. Jo dalyvius sveikino LSMU Medicinos fakulteto atstovė doc. Eglė Markūnienė. LSMU kapelionas kun. Artūras Kazlauskas kalbėjo apie šv. Luką, rodantį jį didesnį už save gydytoją – Jėzų Kristų. Kapelionas atskleidė Evangelijos pagal Luką ir jos vertimo iš graikų kalbos ypatumus. Koncertas, kuriame nuskambėjo daugiau kaip dešimt giesmių, baigtas padėkomis atlikėjams, klausytojams ir organizatoriams. -sam-

Jonava. Spalio 23 d. Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugijos Jonavos skyrius šventė vienerių metų gyvavimo sukaktį. Ta proga išsirengė į kelionę – lankė Panemunės pilis ir bažnyčias. Pirmojoje tądien lankytoje Raudondvario Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės bažnyčioje buvo švenčiamos šv. Mišios. Joms vadovavo Jonavos Šv. apašt. Jokūbo parapijos klebonas dekanas kun. Audrius Mikitiukas. Po šv. Mišių susitiktas su Raudondvario parapijos klebonu dekanu kun. Augustinu Paulausku. Vilkijoje nuo Šv. Jurgio bažnyčios šventoriaus keliauninkai grožėjosi Nemuno pakrantės vaizdais. Veliuonos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje keliauninkus svetingai priėmė parapijos klebonas kun. Šarūnas Leskauskas. Keliaujant pro Raudonės bažnyčią ir rekonstruojamą Vytėnų pilį pasiekta Skirsnemunė, pasakui Jurbarkas. Apie Jurbarko Švč. Trejybės bažnyčią papasakojo parapijos klebonas dekanas ir Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugijos pirmininkas kun. Kęstutis Grabauskas. Parapijos namuose surengta šventinė agapė. Švč. Mergelės Marijos garbei kiekvienoje lankytoje bažnyčioje buvo kalbamas rožinis.

Jonava. Spalio 31 d., Visų Šventųjų išvakarėse, katalikiškasis jaunimo centras „Vartai“ Jonavoje pakvietė parapijos

bendruomenę švęsti Šviesos šventės. Po sekmadienio vakarinių šv. Mišių prasidėjo vigilija. Bažnyčia pasipuošė švieselėmis ir baltais angeliukais. Iškilminga procesija kun. Gintaras Blužas OFS ir jaunuoliai, skambant giesmėms, atėjo prie Viešpaties altoriaus. Po Žodžio liturgijos jauni žmonės pristatė savo vardų šventuosius, demonstravo skaidres, prašė šventųjų užtarimo, vadovaujami ses. Pranciškos Bubelytės FDCJ, giedojo Visų Šventųjų litaniją. Kunigo palaiminti visi parsinešė į namus mažą šio vakaro simbolį – angeliukus, kuriuos jaunimas padovanojo kiekvienam Šviesos pamaldų dalyviui. -pi

Kaunas. Lapkričio pirmąją savaitę tradiciškai už mirusiuosius buvo meldžiamasi Kauno universitetuose. Kauno technologijos universiteto akademinės sielovados bendradarbiai pakvietė visus universiteto studentus ir dėstytojus į Kauno Šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčią. Liturgijai vadovavo VDU kapelionas Linas Šipavičius, koncelebravo KTU kapelionas kun. Petras Pichas. Vytauto Didžiojo universiteto koplyčioje šv. Mišios aukotos dvi dienas; vieną iš jų – Katalikų teologijos fakulteto koplyčioje. Liturgijai vadovavo kapelionas kun. L. Šipavičius. Lietuvos sveikatos mokslų universitete šv. Mišias už mirusiuosius aukojo LSMU kapelionas kun. A. Kazlauskas universiteto klinikų Šv. Luko koplyčioje ir LSMU centrinių rūmų koplyčioje. -sam

Kaunas. Karmelitų parapijoje iki lapkričio 26 d. eksponuojama paroda „Biblijos istorijoje ir šiandien“ lankytojus supažindina su Šventojo Rašto istorija, vertimais, o pranašo Jonos neklusnumo ir atsivertimo istoriją perteikia septynių metrų ilgio didžuvės maketas. Parodą rengia Lietuvos Biblijos draugija. Ji jau buvo surengta keliose kitose Kauno arkivyskupijos parapijose, mokyklose.

Spalio 21 d. Kauno savivaldybės tarybos kolegijos posėdyje buvo nuspręsta apšviesti dviejų Kauno bažnyčių – Šv. Kryžiaus (Karmelitų), Šv. Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) – fasadus. -kait-

1956–1961 m. dirbo Pagramančio Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos klebonu, 1961–1963 m. – Nevarėnų Nukryžiuotojo Jėzaus parapijos klebonu, 1963–1965 m. – Girdiškės Švč. M. Marijos Snieginės parapijos klebonu, 1965–1968 m. – Vidsodžio Šv. Antano Paduviečio parapijos klebonu, 1968–1972 m. – Aleksandrijos (Truikinų) Nukryžiuotojo Jėzaus parapijos klebonu, 1972–1974 m. – Gargždų Šv. Mykolo Arkangelo parapijos altaristu su vikaro teisėmis, 1974–1975 m. – Kvėdarnos Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos klebonu, 1975–1976 m. – Šilutės Šv. Kryžiaus parapijos vikaru, 1976–1977 m. – Telšių katedros Šv. Antano Paduviečio parapijos altaristu su vikaro teisėmis, 1977–1980 m. – Mažeikių Švč. Jėzaus Širdies parapijos vikaru, 1980–1983 m. – Gardamo Šv. Roko parapijos klebonu, 1983–1986 m. – Alsėdžių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos klebonu. 1983–1986 m. aptarnavo Kantaučių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapiją, 1986–1986 m. – Lieplaukės Šv. Jurgio parapiją. 1986–1990 m. dirbo Laukuvos Šv. Kryžiaus parapijos klebonu, 1988–1990 m. aptarnavo Požerės Kristaus Atsimainymo parapiją. 1990–1991 m. darbavosi Šilutės Šv. Kryžiaus parapijos altaristu su vikaro teisėmis, klebono teisėmis aptarnaudamas Saugų Šv. Kazimiero parapiją. 1991–1996 m. – Šačių Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas, 1996–1998 m. – Telšių Švč. M. Marijos Ėmimo į Dangų parapijos vikaras, aptarnaujantis Juozapavo Šv. Simono ir Judo Tado ir Raudėnų Šv. Baltramiejaus parapijas klebono teisėmis, 1996–1998 m. – Telšių kunigų seminarijos auklėtinių nuodėmklausys, 1998–1998 m. – Telšių kunigų seminarijos prefektas, 1998–1999 m. – Kvėdarnos Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos altaristas, 1999–2000 m. – Vieksnių Šv. Jono Krikštytojo parapijos altaristas, 2000–2002 m. – Lenkimų Šv. Onos parapijos klebonas, nuo 2002 m. iki mirties – Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko parapijos rezidentas.

Pasižymėjo meile Lietuvai, gimtajam kraštui. Daug kentėjęs, neprarado optimizmo ir tikėjimo šviesesne Lietuvos ir Bažnyčios ateitimi.

Lapkričio 8 d. laidotuvių šv. Mišios buvo aukojamos Veiviržėnų Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčioje. Šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, kartu su ganytoju koncelebravo 37 kunigai, dalyvavo 4 diakonai ir Telšių kunigų seminarijos klierikai. Už savo kurso draugą šv. Mišias aukojo vienintelis iš 1948 m. kunigais iššventintų ir tais metais Kauno kunigų seminariją baigusiu gyvas kun. jubil. Liudas Serapinas, šiuo metu Palangos parapijos rezidentas. Telšių vyskupas priminė kunigo J. Pakalniškio nueitą gyvenimo kelią, pabrėžė jo ištikimybę Dievui ir Bažnyčiai daugiau negu 60 kunigystės metų uoliai tikintiesiems skelbiant Dievo žodį, teikiant sakramentus, remontuojant bažnyčias. Po šv. Mišių velionis buvo palaidotas gimtosios Veiviržėnų parapijos bažnyčios šventoriuje. Prie kapo kalbėjęs Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko parapijos klebonas kun. doc. dr. Vladas Gedgaudas sakė, kad kun. jubil. J. Pakalniškis buvo kunigiškosios tarnystės uolumo pavyzdys. Mirusiojo vardu visiems laidotuvių dalyviams padėkojo Telšių vyskupo generalvikaras prel. dr. Juozas Šiurys.

-T-

BUDRUS LAUKIMAS

I advento sekmadienis (A)

Iz 2, 1–5; Rom 13, 11–14; Mt 24, 37–44

Dažniausiai apleidžiame gerus dalykus teisindamiesi laukimu: laukėme tinkamesnės progos, palankesnio oro, geresnės nuotaikos. Toks laukimas atitraukia mus nuo dabarties, nuvilioja į ateities svajones, nukreipia į iliuzijas arba gražina į nevaisingus prisiminimus. Adventas nėra toks laukimas. Adventas yra budrumas, pasirengimas ir dėmesys. Turime laukti Viešpaties panašiai kaip šeimnininkas budi saugodamas namus nuo piktadario įsilaužimo. Įsivaizduokime, kaip jaučiasi mažas vaikas, paliktas vienas namie, kai prie durų kažkas pavojingai sukrebžda. Tuomet juslės kraštutinai įtemptos, o dėmesys budriai sutelktas. Paprastai namų šeimnininkas nežino nei galimo įsilaužimo laiko, nei nėra tikras, ar vagis apskritai ateis. Krikščionių tikėjimas sako, kad Viešpats tikrai ateis. Todėl gyvenimą turime nuolat išgyventi budriai ir dėmesingai kaip dabarties momentą. Viešpats ateina taip tyliai, kaip vagis kasdienybės tyloje, jo nėra nei audroje, nei viesule (plg. *1 Kar 19, 12*). Jei praradę budrumą tik ilgesingai svajosime, gali nutikti kaip išrinktajai tautai. Ji taip susitelkė į Mesijo laukimą, kad nebeatpažino Atėjusiojo. Laukimas jiems tapo svarbesnis už tą, kurio laukė.

Advento sutemose balsas ragina keltis. Nors diena prisiartino, vis dėlto mūsų širdyse, tarpusavio santykiuose tebetvyro sambrėškis ir prietema. Laikas keltis iš miego, primenančio saldų snaudulį arba naktinį košmarą. Artėja Dievo atėjimo laikas. Jis tikrai ateina, jis yra arti, nors daugelis aplink mus gyvena taip, tarsi pasaulis būtų amžinas. Taip buvo ir Nojaus dienomis: žmonės valgė, gėrė ir nieko nesitikėjo, o priartėjo tvano metas. Šiandien šis metas ypač arti. Laikas susitikti su mūsų pasiilgusiu Tėvu, kuris gailestingumo potvyniu nori užtvindyti visą pasaulį. Turime budriai ir meiliai jo laukti, statydami Nojaus arką.

Tai mūsų tikėjimo arka. Ją reikia statyti dabar, kol dar žemė neužtvindyta, nepaisant kitų žmonių pašaipų ar nerūpestingų pastabų. Į tikėjimo arką įdėkime visą savo gyvenimą: ir meilės bei ištikimybės pripildytas dienas, ir nuodėmes bei nupuolimus. Ši arka plauks gailestingumo potvynio bangomis. Net jei nebaigsime savo tikėjimo arkos statybos, būsime laimingi, nes gailestingasis Tėvas, vienintelis žinantis atėjimo metą, ras mus budinčius ir besidarbuojančius.

Šiandienos Evangelija ragina budėti rengiantis antrajam Jėzaus atėjimui. Skaitinyje nekalbama apie sunkias nuodėmes, bet išpėjama dėl pernelyg didelio užimtumo. Jėzus primena, kad prieš tvaną žmonės nieko nenumanydami valgė, gėrė, tuokėsi. Paralelinė vieta Luko evangelijoje priduria pavyzdį iš Loto laikų: „Žmonės valgė ir gėrė, pirkė ir pardavinėjo, sodino ir statėsi.“ Kitais žodžiais tariant, taip buvo visuomet, taip bus ir Žmogaus Sūnaus atėjimo metu. Tai yra normali kasdienė, netgi pagirtina veikla, tačiau žmonės buvo jos tarsi užmigdyti ir pasirodė nepasirengę tvanui. Pasak Evangelijos, žmonės „nieko nenumanė“. Tačiau tas nežinojimas jų neišteisina. Tai savanoriškas pasirinkimas užmerkti akis grėsmės akivaizdoje. Nojus Dievo akyse buvo pelnęs malonę, ir jam apie artėjančią nelaimę apreikšta.

Kasdienybės triukšmas trukdo klausytis tyliai širdyje bylojančio Dievo balso. Mus trikdo tylą. Ne tik jaunuoliai ginasi nuo bauginančios tylos ausinėmis, klausydami muzikos. Vis dėlto dvasios išvalgas ir svarbiausius apsisprendimus subrandina tylos ir susikaupimo aplinka. Tyloje ir susikaupus įvyko ir šventojo Augustino atsivertimas. Jis jau seniai jautėsi traukiamas Dievo, tačiau darė išlygas. Mąstydamas sode, Augustinas išgirdo vaikišką balsą sakant: „Imk ir skaityk.“ Kadangi aplink apsidairęs nematė žaidžiančių vaikų, suprato, kad tai buvo Dievo paraginimas. Jis atsivertė Šventąjį Raštą ir jo akys sustojo ties eilutėmis, kurias girdėjome šiandienos antrajame skaitinyje: „Kaip dieną, elkimės padoriai, saugodamiesi apsirijimo, girtavimo, palaidumo, neskaistumo, nesantikos ir pavyduliavimo. Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir nelepinkite savo kūno, netenkinkite jo geidulių“ (plg. „Išpažinimai“ VIII, 28–29). Perskaitęs šiuos žodžius, Augustinas patyrė galutinį atsivertimą, pašventė savo gyvenimą Dievui ir tapo įtakingu Bažnyčios mokytoju.

Pirmajame skaitinyje girdėjome gražią pranašo Izaijo viziją apie būsimą taikos viešpatavimą: „Jie perkals kalavijus į arklus, o ietis – į geneklį medžiams genėti.“ Geros valios žmonės nuo seno trokšta nusiginkluoti ir sutelkti jėgas produktyviam darbui. Visi norime taikos ir teisingumo, tačiau vis nepavyksta įgyvendinti šios svajonės. Priežastis ta, kad neatkreipėme dėmesio į pranašystės visumą. Prieš ragindamas perkalti kalavijus į arklus, Izaijas kviečia: „Ateikite, kopkime į Viešpaties kalną, <...> kad jis pamokytų mus savo kelių.“ Jei norime teisingos ir taikingos visuomenės, privalome išmokti garbinti Dievą ir laikytis jo įsakymų. Būtina mokytis iš istorijos pamokų, ypač iš XX amžiaus totalitarinių režimų, atmetusių Dievą ir siekusių įkurti rojų žemėje.

DANGAUS VILTIS

II advento sekmadienis (A)

Iz 11, 1–10; Rom 15, 4–9; Mt 3, 1–12

Žmonės nuo seno bando įsivaizduoti, kaip atrodo dangus. Šventasis Anzelmas Kenterberietis, gyvenęs vienuoliktajame amžiuje, įsivaizdavo dangų, kuriame išgyventos laimės akimirkos tampa dabartimi, kiekvienas daro tai, kas teikia džiaugsmą ir savo laime gali praturtinti kitus žmones. Pranašas Izaijas dangų vaizduoja taip: „Vilkas viešės pas avį, leopardas gulsis su ožiuku. <...> Kūdikis žais prie angies lindynės.“ Jono Krikštytojo amžininkams dangaus karalystės pažadas taip siejosi su žemiškais vaizdiniais: pasakojimais apie Dovydo ir Saliamono laikų garbę, anuometinės šventyklos puošnumą.

Kokia prasmė mąstyti apie dangų? Ar tai neatitraukia mūsų nuo tikrovės ir netampa bėgimu nuo kasdienos problemų? Jonas Krikštytojas liudija, kad dangaus karalystė ne tolina svajonė ar iliuzija, bet aktuali tikrovė: „Dangaus karalystė prisiartino.“ Jis įsakmiai pateikia būtiną sąlygą pasitinkant šią tikrovę: „Atsiverskite!“ Atsiversti reiškia leisti Dievui veikti mumyse, pakeisti savo mąstymą, žvelgti į pasaulį ir žmones Dievo žvilgsniu.

Mus blaško daugelis dalykų: netikrumas dėl ateities, šeimos rūpesčiai, darbo nemalonumai, kasdienė skuba. Dėmesingas klausymasis reikalauja pastangų, tai nėra tik pasyvi veikla. Nepakanka vien akies krašteliu sekti pokalbį ir pritariamai linksėti galva. Turime klausytis Dievo žodžio su pagarbą nuostaba, atvira širdimi.

Iš knygų, seminarų ar mokymo kursų sužinome įvairių asmenybės ugdymo patarimų. Vis dėlto net gudriausi metodai nepadės, jei nebus esminio dalyko: asmenino apsisprendimo. Svarbu pripažinti savo atsakomybę darant pasirinkimus. Šiandienos Evangelijoje Jonas Krikštytojas pabrėžia žmogaus pasirinkimą radikaliu reikalavimu: „Atsiverskite.“ Šis žodis paveikęs dėl nuoseklaus Jono gyvenimo liudijimo. Gal kai kurie žmonės, atvykę pasiklausti Jono, tikėjosi išgirsti jį kritikuojant romėnų valdžią ir jos kolaborantus. Tačiau Jonas Krikštytojas nepaliko vietos pasiteisinimams ar išlygoms. Jis žinojo, kad kiekvienam žmogui reikia keisti gyvenimą. Kai kurie Jono klausytojai manė turį tik menkų netobulumų. Į tuos pranašas prabilo pačiais stipriausiais žodžiais. Jiems labiau negu bet kam reikėjo pasikeisti. Dažnai rekolekcijos būtinos tam, kas mano, kad jam jų reikia mažiausiai.

Kur tik pažvelgsi, pasaulyje viešpatauja geiduliai, smurtas ir godumas. Nereikia ypatingų pastangų, kad praras-

tume viltį, net taptume cinikais. Tačiau Jonas Krikštytojas neįkliuvo į šiuos žabangus. Jis demaskavo nuodėmę, drauge skelbdamas tvirtą viltį. Jis pranašavo, kad nuodėmės laikas baigiasi, o dangaus karalystė prisiartino.

Šventasis Paulius rašo, jog Raštų paguoda turi palaikyti mūsų viltį. Visas Šventasis Raštas buvo parašytas, kad turėtume vilties. Viltimi tampame naujais žmonėmis, viltimi mes išgelbėjami. Benediktas XVI enciklikoje *Spe salvi* atskleidžia, jog tikrasis vilties pagrindas yra Dievo pažinimas – susitikimas su Kristumi. Popiežius pasakoja apie afrikietę šventąją Juozapiną Bakhitą – iškalbingą pavyzdį, iliustruojantį krikščioniškąją viltį. Devynerių metų mergaitę pagrobė vergų pirkliai ir pardavė Sudano prekyvietėse. Tapusi vieno generolo žmonos ir motinos verge, ji patyrė žiaurų elgesį, kasdien būdavo plakama iki kraujo. Nuo to jos kūne visam gyvenimui liko 144 randai. Vėlesnis šeimininkas su ja maloniai elgėsi, tačiau svarbiausia buvo tai, kad ji pažino Jėzų Kristų. Ji suvokė, ką reiškia būti laisvu ir mylimu Dievo vaiku. Dabar ji turėjo nebe kuklią žemišką viltį rasti geresnius šeimininkus, bet didelę viltį: tikėjo esanti mylima ir laukiama To, kuris yra Meilė. Ji buvo pakrikštyta, įstojo į vienuoliją, garsėjo savo švelnumu ir nuolatine šypsena. Paskutiniai jos metai žemėje paženklinoti ligos ir skausmo. Kančia Juozapinos atmintyje vėl gražino vergijos metų patirtis. Karštligiška aptemusia sąmone ji šaukė: „Atlaisvinkite grandines, jos tokios sunkios.“ Dievas išlaisvino ją iš grandinių. 2000 m. ji buvo paskelbta šventąja.

Grėsmingai skambančiuose Jono reikalavimuose nelengva išgirsti vilties žinią. Jis tris kartus mini ugnį. Kas nenori priimti krikšto ugnies, to laukia teismo ugnis. Ugnis vaizduoja Dievo teismą (plg. Iz 66, 15; Mal 3, 2). Jonas ateina iš karščiu alsuojančios dykumos ir pats dega uolumu tarnaudamas ateinančiam Viešpačiui. Jis nori ir mus uždegti šiuo uolumu. Jono krikštas – tai ženklas, kurio turinį kiekvienas privalo įrodyti, „duodamas tikrų atsivertimo vaisių“. Jėzus krikštija gyvą Dievo Dvasia, perkeičiančia širdis. Dvasios išliejimas yra Mesijo laikų ženklas (plg. Iz 11, 2).

Šioje Evangelijos ištraukoje sugretinamos Jono Krikštytojo ir Jėzaus figūros išryškinant jų skirtingumą. Jonas įkūnija Senojo Testamento pranašystes, o Jėzus įgyvendina Krikštytojo žodžius. Abu reikalauja atsiversti ir skelbia prisiartinusią Dievo karalystę. Nuo besiantinančio teismo rūstybės neišsigelbėsime teisingamiesi kilme, tėvų ar senelių tikėjimu. Atsivertimo laikas trumpas: kirvis jau prie medžio šaknų. Dievo teismas skiriamas kiekvienam asmeniškai. Pasiliks tas, kas duos gerų vaisių.

Benedikto XVI kelionė į Ispaniją

(KAP, KAI) Lapkričio 6–7 d. vyko popiežiaus Benedikto XVI aštuonioliktoji užsienio kelionė. Tai buvo antrasis Benedikto XVI vizitas į Ispaniją, šįkart Šventasis Tėvas aplankė Galisiją ir Kataloniją. 2006 m. liepą jis lankėsi Valensijoje vykusiame Pasaulio šeimų susitikime. Benedikto XVI kelionė buvo sielovadinio ir ganytojiško pobūdžio. Piligrimystė į Santjago de Kompostelą šv. Jokūbo metų proga ir Šventosios Šeimos bažnyčios konsekracija Barselonoje buvo pagrindiniai Benedikto XVI kelionės į Ispaniją momentai. Benediktas XVI savo žinią skyrė ne tik ispanams, bet ir visam senajam kontinentui. Jis kvietė Ispaniją ir visą Europą atgaivinti savo krikščioniškąsias šaknis ir kurti dabartį, grindžiant autentiška tiesa, laisve ir teisingumu. Santjago de Komposteloje popiežius pateikė savo naujosios evangelizacijos viziją. Jis ragino: „Europa turi atsiverti Dievui ir be baimės eiti susitikti su juo.“ Popiežiaus kvietimas įveikti klaidingą įsitikinimą, esą Dievas priešingas žmogaus laisvei, Ispanijoje skambėjo ypač įtaigiai, nes jokiam kitame Europos krašte per pastaruosius šimtmečius taip smurtingai nepasireiškė radikaliojo ateizmo ir katalikybės priešprieša. Laicistinės vyriausybės valdomoje ir abortus liberalizavusioje šalyje Benediktas XVI taip pat pabrėžtinai priminė būtinybę gerbti žmogaus gyvybę ir apsaugoti šeimą.

Agresyvusis sekuliarizmas

Benediktas XVI vyko į šalį, kurioje jau kuris laikas plačiu mastu vyksta sekuliarizacijos procesai, remiami socialistinės Jose Luiso R. Zapatero vyriausybės ir įtvirtinami įstatymais. Kelionės pradžioje lėktuve atsakydamas į žurnalistų klausimus, popiežius išreiškė susirūpinimą ispanų visuomenės rai-

dos tendencijomis ir sakė, kad šiuo metu Ispanijoje vėl atgijo „agresyvusis sekuliarizmas“. Pasak jo, ateičiai reikia tikėjimo ir laicizmo susitikimo, o ne jų konflikto. Lapkričio 6 d. per Mišias Santjago de Komposteloje popiežius pavadino tragedija tai, kad Europoje, ypač XIX a., įsitvirtino įsitikinimas, jog Dievas esąs žmogaus ir jo laisvės priešininkas. Lapkričio 7 d. Barselonoje konsekruodamas Šventosios Šeimos bažnyčią popiežius priminė, kad Dievas yra laisvės, santarvės ir taikos Dievas. Jis atkreipė dėmesį, jog šventovė šventinama tuomet, kai žmogus siekia kurti savo gyvenimą nepaisydamas Dievo, tarsi jis neturėtų jam ko pasakyti. Gaudi savo kūriniu mums atskleidžia, kad Dievas yra tikrasis žmogaus mastas, o tikrojo originalumo paslaptis – tai grįžimas į pradžią, kylančią iš Dievo.

Krikščioniškosios šaknys

Benediktas XVI priminė krikščioniškąjį ir dvasinį Ispanijos paveldą, šios šalies pasauliui dovanotus šventuosius, kūrėjus ir poetus. Sveikinimo kalboje Santjago de Komposteloje priminė Jono Pauliaus II vizitą 1982 m., kai popiežius paskelbė „Europos aktą“ apie dvasinę Europos vienybę. Benediktas XVI sakė, kad piligrimai keliaudami prie šventojo Jokūbo kapo kūrė kultūros, maldos, gailingumo ir atsivertimo kelią, įgijusį konkrečią išraišką bažnyčiose, ligoninėse, prieglaudose ir vienuolynuose. Kalbėdamas apie krikščioniškąjį paveldą, popiežius priminė, kad iš visos Europos vedančių į Santjagą kelių skyrėsi kalba ir specifika, tačiau piligrimai buvo vienišiami to paties tikėjimo. Piligrimas suvokė, kad, nepaisant tautinių skirtumų, priklauso didelei šeimai, kuriai priklauso ir kiti piligrimai, ir kelyje sutinkami gyventojai. Atsišveikindamas Barselonos oro uoste popiežius pabrėžė, kad dvasinio

šalies paveldo puoselėjimas yra ne tik meilės savo šaliai ženklas, bet taip pat geriausias būdas perteikti jaunajai kartai pamatines vertybes, būtinas ateityje kuriant darnų ir solidarų sambūvį.

Šeima

Šventosios Šeimos bažnyčioje popiežius priminė būtinybę saugoti ir ginti šeimą. Jis pabrėžė, kad tik didžiadvasiška ir neišardoma vyro ir moters meilė yra tinkama aplinka ir pagrindas žmogiškajai gyvybei nėštumo, gimimo, augimo laikotarpiams iki pat natūralios mirties. Šie žodžiai skambėjo šalyje, kur galioja liberalus aborto įstatymas, įteisintos tos pačios lyties asmenų sąjungos, leidžiama homoseksualams įvaikinti, taip pat rengiami eutanazijos legalizavimo projektai. Benediktas XVI pabrėžė, kad Bažnyčia priešinas visoms žmogaus gyvybės atmetimo formoms ir remia tai, kas šeimos institucijoje atitinka prigimtine tvarką. Pasak popiežiaus, Bažnyčia pritaria tokioms ekonominėms ir visuomeninėms priemonėms, kuriomis moteriai suteikiama galimybė siekti savi realizacijos šeimos židinyje ir darbe, taip pat siekia, kad žmogiškoji gyvybė būtų šventa ir neliečiama nuo pat prasidėjimo. Sekmadienį, lankydamasis Kūdikelio Jėzaus socialiniame centre Barselonoje, popiežius kalbėjo apie žmogaus orumą, atsižvelgdamas į didžiulę medicinos pažangą. Pasak popiežiaus, nauji technologijos pasiekimai medicinos srityje niekuomet neturi būti daromi žmogiškojo orumo kaina, kad patiriantieji proto ar fizinės negales galėtų sulaukti meilės bei rūpinimosi ir jaustis esą vertingi žmonės.

Grožis ir tiesa yra išganingi

Priešingai įsivyravusiam reliatyvizmui Benediktas XVI daug dėmesio skyrė tiesos ir laisvės,

tikėjimo ir meno santykiui. Šv. Jokūbo katedroje popiežius kalbėjo apie glaudų tiesos ir laisvės sąryšį ir sakė, kad tiesos ieškojimas yra tikrosios laisvės sąlyga. Šventasis Tėvas įspėjo, jog nesiekdamas tiesos, teisingumo ir laisvės žmogus pats save pražudytų. Šventosios Šeimos bažnyčios konsekracija Benediktui XVI tapo proga atkreipti dėmesį į tikėjimo ir meno santykį. Monumentalios šventovės kūrėją Antoni Gaudi popiežius pavadino genialiu architektu ir nuosekliu krikščionimi. Popiežius pabrėžė, kad Šventosios Šeimos bažnyčia yra neregimo Dievo regimas ženklas. Jis nurodė įkvėpimo šaltinius, kuriais vadovavosi Gaudi, būdamas tikintis architektas, – tris didžiulias knygas: gamtos, Šventojo Rašto ir liturgijos. Architektas suvienijo pasaulio tikrovę ir išganymo istoriją, aprašomą Biblijoje ir sudabartinamą liturgijoje. Jis įgyvendino vieną didžiausių šiandienos užduočių – įveikė atotrūkį tarp žmogiškosios ir krikščioniškosios savimonės, tarp buvimo laikinajame pasaulyje ir atvirumo amžinybei, tarp daiktų grožio ir Dievo, kuris yra pats Grožis. Pasak popiežiaus, Antoni Gaudi tai įvykdė ne žodžiais, bet akmenimis ir linijomis. Popiežius pridūrė, kad grožis yra didysis žmogaus poreikis. Grožis yra taip pat Dievo apreiškimas, nes gražus kūrinys kviečia į laisvę ir išrauna egoizmą. Benediktas XVI suteikė Šventosios Šeimos bažnyčiai mažosios bazilikos titulą.

Nuoširdus sutikimas

Šv. Jokūbo šventovė Santjago de Komposteloje greta Jeruzalės ir Romos yra viena svarbiausių krikščioniškosios piligrimystės vietų. Daugybė žmonių entuziastingai sveikino Šventąjį Tėvą, vykstantį iš oro uosto į Šv. Jokūbo katedrą. Oro uoste Benediktą XVI sveikino Asturijos kunigaikštis Filipas. Anot jo, Šv. Jokūbo kelias buvo pirmasis

laisvas Europos projektas. Ispanijos sosto įpėdinis pagerbė popiežių dėl jo angažavimosi taikos, žmogaus orumo ir laisvės labui ypač sudėtingais pasaulyje išgyvenamos krizės laikais. Susitikimuose su popiežiumi Santjago de Komposteloje dalyvavo apie 200 tūkst. maldininkų. Televizijos ir interneto transliacijas stebėjo apie 150 mln. pasaulio žiūrovų.

Panaši nuoširdaus sutikimo atmosfera vyravo ir Katalonijos sostinėje. Lapkričio 6 d. vakare kelyje nuo oro uosto iki Barselonos arkivyskupo rezidencijos popiežių sveikino tūkstančiai žmonių. Barselonos gyventojai entuziastingais šūksniais, giesmėmis, mojuodami Vatikano, Katalonijos ir Ispanijos vėliavomis sveikino Šventąjį Tėvą, vykstantį į Šventosios Šeimos bažnyčią. Barselonoje susitikimuose su popiežiumi dalyvavo apie 250 tūkst. žmonių. Apie 6,5 tūkst. dalyvavo Mišiose Šv. Šeimos šventovėje, o apie 50 tūkst. buvo šalia esančiose gatvėse.

Žiniasklaida daug dėmesio skyrė Ispanijoje įsivyravusio agresyviojo sekuliarizmo kritikai. Nepaisant kai kurių prognozių, Benedikto XVI vizito metu neįvyko didelio masto protesto manifestacijų. Jose dalyvavo kur kas mažiau žmonių, negu tikėjosi jų organizatoriai. Prieš pat išvykstant į Romą įvyko Benedikto XVI susitikimas su „svarbiuoju nedalyvavusiuoju“ vizito renginiuose – premjeru J. L. R. Zapatero, kuris grįžo trumpam aplankęs Afganistane tarnaujančius ispanų karius. Beje, dar prieš vizitą Vatikano atstovas žiniasklaidai kun. Federico Lombardi SJ sakė, kad popiežiaus netrikdė tai, kad Ispanijos premjeras nutarė nedalyvauti nei Mišiose Santjago, nei šventinant Šventosios Šeimos bažnyčią Barselonoje. Santjago de Kompostelos oro uoste popiežių pasitikęs vicepremjeras Alfredo

Perezas Rubalcaba vyriausybės vardu žadėjo glaudžiai bendradarbiauti rengiant Pasaulines jaunimo dienas Madride.

Benedikto XVI kelionė sutapo su priešrinkiminiu šurmuliu: prieš lapkritį vyksiančius rinkimus į Katalonijos regioninį parlamentą politinės Katalonijos nepriklausomybės šalininkai siekė parodyti, kad popiežiaus apsilankymas Barselonoje ir kalbėjimas kataloniškai yra atskiros katalonų tautos pripažinimo ženklas. Tai jautri tema ne vien politikams: Katalonijos ir Baskų krašto Bažnyčioje dalis dvasininkijos siekia autonomiškų vyskupų konferencijų.

Atsisveikindamas su Benediktu XVI, Ispanijos karalius Jonas Karlas padėkojo Šventajam Tėvui už solidarumo ir taikos žodžius ir išreiškė viltį, kad rugpjūtį Šventasis Tėvas vėl atvyks į Ispaniją, Madride vyksiančias Pasaulio jaunimo dienas.

Šventojo Sosto atstovas žiniasklaidai kun. Federico Lombardi, apibendrindamas popiežiaus vizitą, sakė, kad Benediktas XVI kaip niekad aiškiai ir iškilmingai pabrėžė savo pontifikato pagrindinę temą, Dievo primatą. Šventosios Šeimos bazilikos pašventinimas buvo vienas svarbiausių šio pontifikato veiksmų. Jis pridūrė, kad architekto A. Gaudi šedevras padarė didžiulį įspūdį Benediktui XVI. Kun. F. Lombardi paaiškino, kad popiežius lankėsi Ispanijoje dažniau negu kituose kraštuose dėl aktyvios ir dinamiškos Bažnyčios, suburiančios katalikus į pasaulinius renginius. Pats Benediktas XVI sakė, kad į Ispaniją jį pirmiausia vedė meilė šiam kraštui ir jo žmonėms.

PRANEŠIMAS

Kauno arkivyskupijos kredito unijos narių dėmesiu!

2010 m. gruodžio 6 d. 11 val. Kauno Šv. apaštalu Petro ir Povilo arkikatedros parapijos namuose, *Vilniaus g. 1/ Valančiaus g. 4, Kaune*, šaukiamas Kauno arkivyskupijos kredito unijos, buveinės adresas – *Vilniaus g. 3, Kaunas*, neeilinis visuotinis narių susirinkimas.

Numatyta ši darbotvarkė:

Valdybos nario rinkimai.

Su darbotvarkėje numatyto klausimo nutarimų projektu Kredito unijos nariai gali susipažinti Kredito unijos patalpose, *Vilniaus g. 3, Kaune*.

Kauno arkivyskupijos kredito unijos valdyba

Nauji leidiniai

Christopher West. Kūno teologija pradedantiesiems: įvadas į popiežiaus Jono Pauliaus II sukeltą seksualinę revoliuciją. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2010. – 200 p.

Kelti klausimus apie žmogaus kūno prasmę reiškia pradėti gaivinančią kelionę, vedančią – jei tik tęsime iki galo – nuo žmogaus kūno prie lyčių skirtingumo slėpinio, nuo jo – prie švento bendravimo viename kūne paslapties; nuo jos – prie Kristaus šventojo bendravimo (Komunijos) su Bažnyčia slėpinio; ir nuo jo – prie Amžinojo Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios švenčiausiojo bendravimo. Trumpai tariant, mąstydami apie giliausią žmogaus lytiško kūno prasmę, prisiliečiame prie paties Dievo slėpinio. Tai, kaip mes suprantame ir išreiškiame savo lytiškumą, atskleidžia giliausius mūsų įsitikinimus apie save, Dievą, meilės prasmę, visuomenės santvarką ir net visatos sandorą. Tokiu būdu Jono Pauliaus II mokymas apie kūno teologiją nauju būdu atskleidžia visos būties prasmę... gyvenimo prasmę. Autoriaus tikslas – perteikti esmines popiežiaus mokymo tiesas, perleidžiant jas per savo paties mąstymo filtrą, įnešant savo paties patirtį, talentą ir trūkumus.

Peter Kreeft. Kol dar neišėjau: laiški mūsų vaikams apie tai, kas svarbiausia. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2010. – 270 p.

Daugumai tėvų visai nesunku vaikams patarti, kuo apsivilkti, kaip vairuoti, kur mokytis arba ką dirbti, tačiau tikras vargas su jais kalbėtis, kaip vertai praleisti gyvenimą – apie tikrąją meilę, tikėjimą, dorumą, vertybes, tikruosius turtus ir pasisekimą. Garsus katalikų filosofas Peteris Kreeftas šioje knygoje su mumis dalijasi išmintimi, kurią lyg brangiausią dovaną kaupė savo vaikams. Skaitydami ar vartydami šiuos iš širdies į širdį siunčiamus pokalbius atrandame neįkainojamas tiesas, kurių laikantis gyvenimas supaprastėja, bet išlieka turiningas ir įdomus.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 770 egz.

ISSN 1392-6098

© 2010, „Bažnyčios žinios“